

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario

Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 9

Penktadienis, Kovo (March) 6, 1959, Toronto, Ontario

M E T A I XXVIII

Orlaivių darbininkai Malto-
ne, prie Toronto, eina iš dirb-
tuvės paskutinį kartą. Jie

Laikas Pasitraukti iš Ginklavimo Lenktynių, Sako Toronto Daily Star

TORONTO. — Arrow orlaiviams netekus vertės pirma, negu buvo pagaminta keli orlaiviai, pradeda atidaryti akis daugeliui kanadiečių. Išleista šimtai milijonų dolerių, o tariamojo apsigynimo kaip nebuvo, taip ir nėra. Tarp tų, kurie praregėjo, rankasi ir Toronto Daily Star.

Vasario 28 dienos laidoj editoriale Star rašo:

“Atėjo Kanados momen-

**Kaip \$700,000,000
Virto \$30,000,000**

WASHINGTON. — Apsiginklavimas ne tik veda prie karo, bet ir baisiai naikina šalies turtą. Štai karinis laivynas jau perduoda į metalo laužą 43 karo laivus, jų tarpe pehkis šarvuočius, 23 kruizerius ir 15 nedidelių lėktuvnešių. Tai laivai, kurie dalyvavo antrajame pasauliniame kare.

Jų pastatymas atsiėjo \$700,000,000. Laivyno vadai sako, kad bus gerai, jeigu už metalą valdžia gaus \$30,000,000. Jau per 11 metų šie laivai stovi priplaukose. Jų išlaidymui, kasmet išleidžiama po \$3,000,000.

tas. Nusikratēm Arrow albatrosą nuo savo pečių, o dabar turime išspręsti šiuos klausimus:

“Ar mes dabar ir toliau pilsime pinigus į kitus ginklus, kurie neduos mums apsaugos, ar mes nukreipsime pinigus į statybą ir gydymą, kurių žmonijai taip desperatiškai reikia?”

“Ar mes prisidėsime prie nuklinių ginklų lenktynių — lenktynių linkui visuotinos mirties — ar mes pasitrauksime iš jų?”

“Star mano, kad Kanada turėtų sustoti pirkusi ginklus, kurie nenupirks saugumo šiame nukliniame amžiuje; turėtų nukirsti mūsų apsigynimo išlaidas gana aštriai ir panaudoti tuos pinigus dėl žmonių gerbūvio”.

“Mes išleidžiam \$1,700,000,000 per metus dėl apsigynimo ir ginklų”, tasia Star. “Neišvengiama moderniško mokslo vystymosi logika, dauguma šių brangių ginklų pasidaro nenususiais vos juos išvysčius — Arrow yra geras ludininkas. Todėl dabar mes perkame Bomarc sviedinius, kurie tuoj bus pasenę ir pakeisti dar iškaštingesniais instrumentais.

“Tačiau, ką mes gauname

už mūsų apsigynimo dolerį? Klausykit, ką sako generalmajoras W. H. S. Macklin, buvęs generalinio štabo viršininko padėjėjas: ‘Jei bus pirmos klasės nuklinis karas, mes visi būsim sunaikinti. Visos tos radaro grandys, džetiniai gynėjai ir bomarko sviediniai nepastos kelio sunaikinimui mūsų dideliame nukliniame kare’.

“Nėra apsigynimo”.

Geriausias apsigynimas, tai taika. Tad reikia ne ginklus kalti, o sugyvenimą budavoti.

ARKIVYSK. MAKARIOS SUGRĮŽO Į KIPRĄ

NICOSIA. — Po ilgo ištrėmimo sugrįžo į Kiprą arkivyskupas Makarios, graikų kypriečių lyderis. Jį pasitiko 150,000 tautiečių.

Savo kalboje jis ragū o graikus kooperuoti su turku mažuma, kuri dalyvaus Kipro administracijoje. Jis taipgi atidavė pagarbą tiems, kurie kovojo už Kipro laisvę. Ypatingai jis gyrė pulk. George Grivas, kurio vadovybėje veikė pagrindinis judėjimas.

Gaitskel už Priėmimą N. Chruščiovo Siūlymo

LONDON. — Hugh Gaitskell, Britanijos Darbo Partijos lyderis, pataria Vakarams priimti N. Chruščiovo pasiūlymą, kad pasitarimas būtų aukščiausiam lygyje vietoj Vakarų siūlomo užsienio reikalų ministrų pasitarimo.

“Nėra prasmės reikalauti, kad pirma būtų visų užsienio reikalų ministrų pasitarimas”, sako Gaitskell.

“Faktas yra, kad dabartinių metų užsienio ministrai, kurie galėtų dalyvauti, yra nelabai svarbūs žmonės”.

Pavyzdžiui Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius J. F. Dulles serga. Francijoje ir Vakarų Vokietijoje užsienio reikalų sekretoriai nevaidina svarbios rolės. Tenai fi-

gurojančiais asmenimis yra De Gaulle ir Adenauer.

Pačioj Tarybų Sąjungoj svarbiausį vaidmenį vaidina N. Chruščiovas.

Čia ir Washingtono buvo didelis nepasitenkinimas, kuomet Chruščiovas, kalbėdamas rinkiminiame susirinkime, atmetė Vakarų idėją dėl užsienio reikalų ministrų pasitarimo ir pareikalavo, kad valstybių galvos turėtų pasitarti.

Iš Maskvos praneša, kad N. Chruščiovas vyksta į Berlyną pasitarimui su Rytinės Vokietijos vyriausybe. Manoma, kad bus kalbama apie sudarymą atskiros taikos sutarties ir atidavimą Berlyno reikalų į vokiečių rankas.

Šis klausimas daugiausiai ir nervuoja Vakarų lyderius. Mat jie nenori pripažinti Rytinės Vokietijos. Jeigu vokiečiai perimtų kontrolę į savo rankas, tuomet būtų sunku apeiti vokiečius. Klausimas stoja, ką daryti tokiame atsitikime?

Britanijos premjero vizitas Tarybų Sąjungoje mažai ką padėjo. Jis tenai buvo ne tartis, o tik pasikalbėti, pasidiskutuoti. Tik tiek ir buvo atlikta.

Bedarbiai Veikiausiai Maršuos į Washingtoną

SAN JUAN, Porto Rico. — Kiek pirmiau nors spaudoje buvo paskelbta, kad Walter Reuther nuo sumanymo organizuoti bedarbių maršavimą į Washingtoną atsisako, bet dabar po ilgų manevrų AFL-CIO tarybos posėdyje vėl sutikta, kad tokį žygį reiktų suorganizuoti.

Maršavimą suorganizuoti yra pavesta tam tikslui paskirtam komitetui, vadovybėje Walter Reuther. Jis sako, kad maršavimas parodys kokia kritiška padėtis yra 5,000,000 bedarbių šalyje.

Žygiuotės data dar nenustatyta. George Meany pareiškė, kad tas būtų nutarta pavasariniame tarybos susirinkime.

Smallwoodas Bando Suskaldyti Uniją

GRAND FALLS, Nfld. — Newfoundlando premjeras Smallwoodas čia sušaukė miško darbininkų mitingą tikslu suorganizuoti Independent Brotherhood of Newfoundland Woods Workers. Mitinge dalyvavo apie 800. Kiek iš jų įstojo į Smallwoodo uniją, nesakoma.

Tuo pat laiku Bishop Falls buvo International Woodworkers of America unijos mitingas, kuriame dalyvavo 1,000 miško darbininkų. Mitingas pasmerkė vyriausybės kišimąsi į miško darbininkų reikalus ir bandymą suskaldyti uniją ir tokiu būdu padėti samdytojams sudaužyti streiką.

Čia miškuose darbininkai verčiami dirbti 60 valandų į savaitę.

NUKREIPS JANGTZE UPĖS VANDENIS

PEKING. — Kinijos žinių agentūra praneša, kad Jangtžės upė bus perskelta ir dalis vandens bus nukreipta nauja kryptimi.

Planas numato tokiu būdu sudrėkinti daug derlingos žemės šiaurvakarinėj dalyj.

Pasidairius po Kanadą

Vyriausybės nutarimas likviduoti orlaivių industriją ir įgabenti Kanadon iš Jungtinių Valstijų nuklines bombas, sako Progresyvės Darbo Partijos Centro Komiteto pareiškimas, sudaro išdavystę Kanados interesų.

Toks pasielgimas, tęsia pareiškimas, atidaro duris dar didesniai militariniam ir ekonominiam bei politiniam amerikiečių dominavimui mūsų šalies ir žmonių.

Pareiškimas sako, kad Kanada turi keisti užsienio politiką.

Kas dabar vyksta, yra žaltojo karo politikos išdava.

Pareiškimas kritikuoja ir CCF pareiškimą, kad vietoj orlaivių būtų gaminami taip vadinami Bomarc sviediniai. Tokio pakeitimo rezultatai būtų tokie pat žalingi, kaip ir dabar.

Avro įmonės turi pereiti prie civilinės, pastovios gamybos.

Unijos taipgi smarkiai kritikuoja vyriausybės pasielgimą. Jos sako, kad toks pasielgimas meta Kanadą tiesiog į JAV dominaciją.

Nelson Clarke, Tribune redaktorius, sako, kad keli metai atgal Kanada buvo belpanti ant viršaus transporto ir keleivinių orlaivių gamyboj. Bet tuomet liberalų vyriausybė įsikišo ir pastūmė

jo prie Arrow orlaivių gamybos.

Išleista bus apie \$450,000,000. Bet nebus ko parodyti. Nei tuzino orlaivių nepagaminta. Tuo tarpu industrija apverčiama kojomis aukštytyn. 13,500 darbininkų netenka darbo.

Apskaičiuojama, kad sužlugimas orlaivių industrijos palies virš 50,000 darbininkų, kurie vienokiu ar kitokiu būdu dirbo dėl orlaivių industrijos aprūpinimo žaliava ar dalimis.

Kanados Moterų Kongresas buvo pasiuntęs delegaciją į Ottawą su reikalavimu, kad Kanados vyriausybė pasisakytų už nuklinių bandymų sulaukymą.

Sykiu su Knogreso delegacija buvo ir ukrainių ir suomių organizacijų atstovai.

Delegaciją priėmė užsienio reikalų ministro sekretorius ir pareiškė, kad gerai, jog Kanados visuomenė kelia savo balsą, nes tik tokiu būdu vyriausybė galinti sužinoti Kanados visuomenės opiniją.

Progresyvės Darbo Partijos Toronto metropolio taryba priėmė rezoliuciją, smerkiančią miesto tarybą už prašymą, kad provincialė vyriausybė leistų apdėti mokesčiais namus, kur yra įsileidžiami nuomininkai, nors na-

mai numatyti vienai šeimai. Laiškas nurodo, kad tokiu keliu nebus galima išspręsti miesto finansinių problemų, bet tuo tarpu labai pasunkėtų biednuomenės padėtis.

Kanados Darbininkų Kongresas smerkia Newfoundlando premjerą Smallwoodą už griežtą išstojimą prieš miško darbininkų tarptautinę uniją, kurios vadovybėj streikuoja 1,200 miško darbininkų.

Jis taipgi smerkia ir tuos unijų lyderius, kurie pritaria Smallwoodui. Vienos apylinkės tarybos čarterį atėmė už išstojimą prieš streikierius.

Jau 200,000 Saskačevanos fermerių pasirašė po peticija, kurią fermerių delegacija vešis į Ottawą.

Delegacija susidės iš 500 asmenų. Ji lankysis Ottawoje kovo 10 dieną.

Delegacijos lėšoms padengti sukelta jau \$140,000. Kanadietis

Tragiškai Mirė J. Kaciucevičius

VANCOUVER. — Vasario 20 d. tragiškai užbaigė savo gyvenimą Juozas Kaciucevičius. Jis pasikorė panaudodamas du diržus.

Tai buvo malonaus būdo vyras. Rodos su visais sutikdavo. Būdamas darbštus siuvėjas, tai šen, tai ten vis surasdavo darbo. Kalbama, kad labai bijojo atsidurti bedarbių eilėse, nes ir tarp siuvėjų bedarbių skaičius pradėjo augti.

Sulyg turimais dokumentais, kuriuos rodė "Official Administrator" ofise, jis gimė Lietuvoje, kovo 19, 1910 metais. Atvyko į Liverpoolį, Anglijoje, kovo 21, 1952 metais, o į Kanadą — balandžio 10, 1952 metais.

Jo sesutė gyvena Lietuvoje, Priekulėje, Turgaus gt. Nr. 3-7, o tėvas kaž kur Klaipėdoje. Dėl smulkesnių informacijų giminės turėtų rašyti: Official Administrator, 635 Burrard St., Vancouver 1, B. C., Canada.

A. G.

Paieškojimas

Paieškau savo buvusį gerą draugą Augustą Prapuolenaitį, apie 1910-1911 metus gyvenusį Škotijoje, Glasgow mieste.

Prašau atsilipti ar žinantieji jį labai prašau pranešti man apie jo likimą ar jo antrašą, už ką būsiu didžiai dėkingas.

Mrs. A. Walker (Vilkaitienė) 807 College St., Apt. 206, Toronto 4, Ont., Canada

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Isteigtas KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Telkia veltul pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Nerintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri grąžinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

KARJERISTAI. J. Grušas. Romanas. Knyga 292 puslapių. Knygyne Nr. 234.

DIDŽIŲJŲ TYRULIŲ PASLAPTYS. P. Tarasenska. Senovės tyrinėjimų aprašymai. Knyga 286 puslapių. Knygyne Nr. 235.

BUENOS AIRES. V. Sirijos Gira. Romanas. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 236.

NE TO LIZDO PAUKŠTIS. V. Tendriakovas. Apysaka. Knyga 176 puslapių. Knygyne Nr. 237.

BADAS. B. Bhatačarija. Romanas. Knyga 262 puslapių. Knygyne Nr. 238.

SAKO IR VANZETIS. H. Fastas. Gyvenimo aprašymas. Knyga 216 puslapių. Knygyne Nr. 239.

APIE AMERIKĄ. Žemaitė. Knyga 158 puslapių. Knygyne Nr. 240.

HERKUS MANTAS. Juozas Grušas. 5 veiksmų tragedija. Knyga 78 puslapių. Knygyne Nr. 241.

LAIMINGAS MALŪNAS. J. Slavičius. Apysaka. Knyga 352 puslapių. Knygyne Nr. 242.

VISA TAI BUVO. J. Piliaras. Apysaka. Knyga 288 puslapių. Knygyne Nr. 243.

RAMO SŪNĖNAS. Deni Didro. Satyrinis dialogas. Knyga 184 puslapių. Knygyne Nr. 244.

CHAMAS. E. Ožeškienė. Apysaka. Knyga 336 puslapių. Knygyne Nr. 245.

MANG DRAUGAI. R. Lukinskas. Du apsakymai. Knyga 190 puslapių. Knygyne Nr. 246.

DVI SAVAITĖS AUSTRIJOJE. G. Zimanas. Kelionės aprašymai. Iliustruota. Knyga 158 puslapių. Knygyne Nr. 247.

PANEMUNES APSAKYMAI. VI. Dautartas. Knyga 180 puslapių. Knygyne Nr. 248.

TAMSIOJI NAKTELĖ. A. Gudaitis-Guzevičius. Apysakymai. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 249.

INTERNACIONALAS KARCERYJE. A. Jasutis. Reportažai, apsakos, eilėraščiai, laiški. Knyga 192 puslapių. Knygyne Nr. 250.

MAIŠTININKAS. I. Lapienis. Vaikystės prisiminimai. Knyga 192 puslapių. Knygyne Nr. 251.

PER KALNUS, SNAUDZIANCIAS GIRIAS. R. Budrys. Kelionių aprašymai. Knyga 288 puslapių. Knygyne Nr. 252.

SERMĖGIUS SŪNUS. Ig. Lapienis. Apysakymai. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 253.

VIENKIEMIS STEPĖJE. V. Katajevas. Romanas. Knyga 396 puslapių. Knygyne Nr. 254.

SLEKERIS. Rojus Mizara. Romanas. Knyga 292 puslapių. Knygyne Nr. 255.

ATSIMINIMAI. St. Matulaitis. Knyga 408 puslapių. Knygyne Nr. 256.

ZYGYJE. I. Lapienis. Atsiminimai. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 257.

LIEPSNOJANTIS SLĖNIS. Filipas Bonoskis. Romanas. Knyga 384 puslapių. Knygyne Nr. 258.

DARBO GATVĖ. Alf. Bieliauskas. Apysaka. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 259.

ANA KARENINA. Pirmas tomas. L. Tolstojus. Romanas. Knyga 642 puslapių. Knygyne Nr. 260. Antras tomas. Knyga 552 puslapių. Knygyne Nr. 261.

Knyga, šviesa, Meilė ir Laimė

SAULĖS RŪSTYBĖ. Kaip iš jaunatvės fontano, trykšta iš šitos knygos (romano) ne tik tai vaikystės bei jaunystės poezija, bet drauge ir viduramžio vaisingas, kūrybingas gyvenimas, džiaugsmas, meilė ir laimė. 311 psl. Kaina tik \$2.

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI. Baisiai aštrūs šiuropuliai eina per visą skaitytojo kūną, kai jis šitos knygos apsakymus skaito ir mato, kaip žmonės vargsta ir kenčia po karaliaus dolerio padu. 316 psl. Kaina \$2.

ŠIRDIES RŪMAI. Ir džiaugsmo, ir liūdesio ašarų nesulaiko skaitytojas, kai jis šią knygą (romaną) skaito ir jaučia, ir mato — ką? Jis pats ras skaitydamas. 449 psl. Kaina \$2.

SLIAPTARNIAI. Šita didelė knyga labai vaizdingai parodo Amerikos lietuvių ne tik tai vargus, kovas ir kančias svetimėje žemėje, bet kartu ir labai didelę meilę savo gimtiniam kraštui ir jo žmonėms. 652 psl. Kaina tik \$2!

Visos 4 knygos sykiu tik už \$5!

AMERIKOS LIETUVIAI IR ANGLIŠKŲJŲ SKOLINIŲ ZODYNAS. Čia tai jau tikriausiai skaitytojas ras pačius svarbiausius Amerikos lietuvių kultūrinio gyvenimo bruožus ir vartojamas jų kalbos gyvus vaizdus. 366 psl. Kaina \$5.

Visos 5 knygos drauge tik už \$8.

Jau šimtai šitų knygų išsiųsta į Lietuvą ir gauta labai daug nuoširdžių laiškų, rodančių Lietuvos žmonių didelę meilę Amerikos lietuvių knygoms, kurių jie dieną naktį laukia, o kai gauna, taj jos eina per rankų rankas... (Knygas siunčiame Lietuvon už tą pačią kainą; persiuntimo kaštus apmokame.)

DR. ALG. MARGERIS, 3325 S. HALSTED ST., Chicago 8, Ill.

TARYBŲ LIETUVOJ

Miręs žurnalistas Juozas Gaisrys

1959 m. vasario 9 d. staiga širdies liga mirė žurnalistas Juozas Gaisrys.

J. Gaisrys gimė 1921 metais Kazlų Rūdos rajono Višakio Rūdos kaime darbininko šeimoje. Dėl sunkių gyvenimo sąlygų nuo septynerių metų jam teko tarnauti pas buožas, o vėliau dirbti sunkų miško kirtėjo darbą. 1940 metais J. Gaisrys baigė prie "Tiesos" redakcijos organizuotus žurnalistų kursus ir po to dirbo Marijampolės laikraščio "Naujasis kelias" redakcijoje. Hitlerinės okupacijos metais J. Gaisrys aktyviai dalyvavo pogrindinėje veikloje. "Jūros" partizanų būrio gretose kovojo prieš fašistinius pavergėjus.

Tarybinei Armijai išvadavus Lietuvą iš hitlerinų okupantų, J. Gaisrys dirba spaudoje — "Tiesos", "Švyturio" redakcijose, respublikiniame Radijo komitete, redaguoja laikraštį "Naujasis kelias" Marijampolėje.

J. Gaisrys pasireiškė kaip gabus literatas. Nemažą pažintinę ir auklėjamąją reikšmę turi jo kovingos apybraižos, išspausdintcs respublikiniuose laikraščiuose ir žurnaluose. Savo kūriniuose jis kėlė aktualius kolūkinio gyvenimo klausimus, demaskavo lietuviškųjų buržuazinių nacionalistų nusikalstamą veiklą fašistinės okupacijos metais. Drauge su buvusiais partizanais V. Vildžiūnu ir S. Vaupšu, J. Gaisrys parašė dvi knygas apie tarybinių partizanų kovą prieš hitlerinius okupantus Didžiojo Tėvynės karo metais — "Aukštaitijos kalvose" ir "Keršto ugnys".

J. Gaisrys buvo apdovanotas pirmojo laipsnio medaliu "Tėvynės" karo partizanui"

ir kitais medaliais.

J. Gaisrys ištikimai tarnavo savajai liaudžiai. Jį pažinojusieji visada prisimins kaip gabų žurnalista, ištikimą lietuvių tautos sūnų, tarybinį patriotą.

Grupė draugų

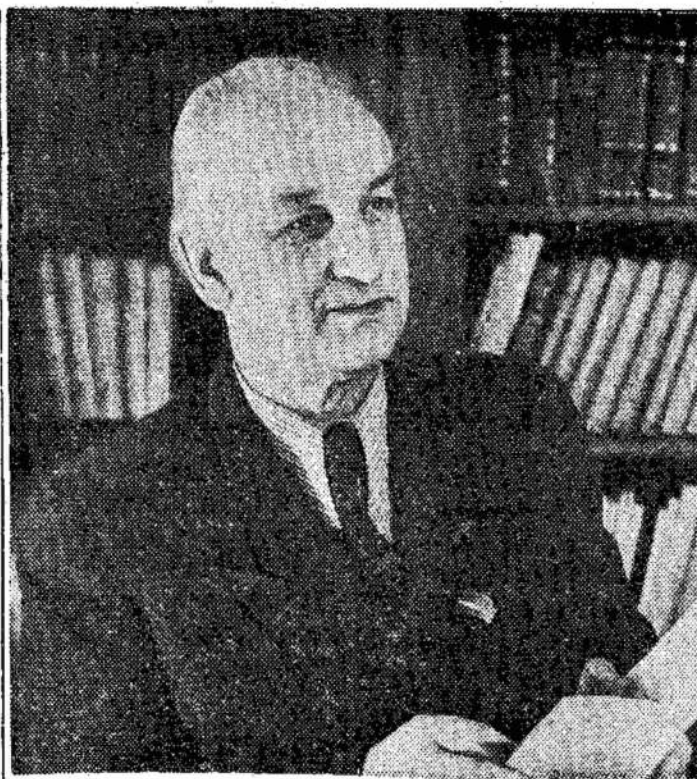
1959 m. Astronominis Kalendorius

Vilnius. — Lietuvos TSR valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla išleido astronominį kalendorių 1959 metams. Knygoje yra reikalingos lentelės astronominiams stebėjimams, schemas, žemėlapiai. Kalendoriuje įdėtas Mėnulio žemėlapis, o taip pat Mėnulio kraterių ir jūrų pavadinimų sąrašas. Mėnulio topografijai skirtas specialus straipsnis. Keliuose knygos puslapiuose išspausdinta iš lenkų žurnalo "Urania" žvaigždėlapio foto-reprodukcija.

Kalendoriaus straipsniai pasakoja apie Antarktidos tyrimus, o taip pat apie mokslinius tyrimus, atliktus Tarptautiniais geofizijos metais.

"Laboratorija kosmose" taip pavadintas vienas kalendoriaus straipsnis, supažindinąs su kai kuriais mokslininkų atliekamų mokslinių tyrimų principais, remiantis tarybiniais dirbtiniais Žemės palydovais.

Kalendoriaus skaitytojais jo puslapiuose gali gauti kai kurių žinių astronomijos mokslo vystymosi Lietuvoje klausimais, sužinoti apie vieną puikiausių XVII amžiaus kartografijos paminklų — 1613 metų Lietuvos žemėlapių.

Vasario 22 dieną Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo pirmininkas Justas Paleckis atžymėjo savo

60-sias gimimo metines. Ta proga lietuvių tauta karštai sveikino jubiliatą, kaip nusipelnusį visuomenės veiklę ir rašytoją.

Viršumplaninė Produkcija -- Kasdien

VILNIUS. — Tur būt neatsiras nė vieno Lietuvos sostinės gyventojų, kuris nežinotų Vilniaus pieno kombinato produkcijos! O šiemet "pažįstamą ratą" dar daugiau išsiplės, nes kombinato kolektyvas pradės gaminti daugelį naujos produkcijos rūšių.

Vilniaus gyventojai gaus naujų rūšių lydytų rūkytų sūrinių, lietuvišką sūrį su kmynais, smulkiai išfasuotą varškę, kumisą iš karvės pieno, raugintą pieną su pakuojama pasterizacija — ypatingą pasterizuoto rauginto pieno rūšį, pieno kisielių ir girų. Fasuotu pavidalu dabar bus gaminama iki 80 procentų visos įmonės produkcijos. Iš viso per metus kombinatas pagamins produkcijos už 6 milijonus rublių daugiau, negu praėjusiais metais.

Įmonės cechuose montuojama daug naujų mechanizmų, kurie palengvins darbininkų darbą, padės didinti ir spartinti pieno produktų gamybą. Jau pastatytas naujas separatorius, kurio galingumas 5 tūkstančiai kilogramų pieno per valandą, ir du nuolat veikia. frizeriai ledams gaminti. Sumontuotas automatas, kuris fasuoja grietinę į popierines stiklines. Baigiamas montuoti pasterizatorius, kurio galingumas 10 tūkstančių kilogramų pieno per valandą, ir automatas varškei fasuoti. Šiemet ketinama taip pat sumontuoti automatus glazūruotiems sūneliams fasuoti, įrengti pusiau automatinę liniją ledams fasuoti ir paleisti veiktį savą kartonažo cechą.

Žiemos šventė -- Užgavėnės

KAZLŲ RŪDA. — Rajono centro gatvėmis vyko neįprastos eitynės. Sekdami senomis lietuvių liaudies tradicijomis, Kazlų Rūdos rajono saviveiklininkai surengė žiemos šventės — užgavėnių karnavalą. Pasirodė įmantriai apsirengę juokdariai, tradiciniai šventės personažai — "Kanaplnis" su "Lašininiu", "Pietkininkės" ir kitos kaukės.

Šimtų miesto darbo žmonių lydimi, karnavalo dalyviai aplankė kai kurias blogai dirbančias įstaigas, kandžiais kupletais kritikavo nesąžiningus pardavėjus, brokdarius ir kt. Eisena truko daugiau kaip dvi valandas. Geriausios kaukės buvo pažymėtos prizais.

Vakare vidurinės mokyklos salėje įvyko blynų balius, kurio metu pasirodė miesto saviveiklininkai.

Gyvenvietės 7-metis

ROKISKIS. — Kas seniai buvo naujojoje rajono darbininkų gyvenvietėje Juodupėje, tas šiandien jos neatpažintų. Jau iš tolo baltuoja milžiniški "Nemuno" vilninių audinių fabriko cechai, akį džiugina naujos, tiesios gatvės. Visur matyti statybų pastoliai. Vien per praėjusius dvejus metus čia pastatyta daugiau kaip 200 gyvenamųjų namų, universalinė parduotuvė, ligoninė, įmonės klubas, biblioteka ir daug kitų pastatų.

Naujas, milžiniškas perspektyvas Juodupelį atveria naujasis septynmečio planas. Per septynmetį miestą dar labiau pagražės. Jį

Plačiaekraniniai Kinoteatrai Rajonų Centruose

Centrinėje Ukmergės miesto aikštėje išaugo gražus plačiaekraninio kino teatro pastatas. Pirmajame aukšte — erdvūs vestibulis ir salė 300 žiūrovų, antrame aukšte — skaityklos salė ir bufetas. Šį pirmąjį respublikos rajonų centruose plačiaekraninį kiną numatyta atidaryti artimiausiomis dienomis. Bus pademonstruotas kinofilmas "Poema apie jūrą".

Baigtas statyti toks pat kinoteatras Kapsuke. Jame bus 400 vietų. Dar šiais metais plačiaekraniniai kinoteatrai pradės veikti taip pat Kėdainiuose, Tauragėje ir pajūrio kurorte — Palangoje.

Iki septynmečio pabaigos plačiaekraniniai kinoteatrai bus kas antrame respublikos rajono centre.

Vengrų Knygų Parodos Pasisekimas

VILNIUS. — Aštuoniolika dienų prie Vilniaus valstybinio dailės muziejaus plėvėsavo Lietuvos TSR ir Vengrijos Liaudies Respublikos valstybinės vėliavos. Per tą laikotarpį parodą aplankė tūkstančiai žmonių. Lankytojai atsiliepimų knygoje paliko įrašus, kalbančius apie jų susižavėjimą vengrų liaudies pasiekimais. "Paroda palieka puikų įspūdį. Knygos gražios, gerai apipavidalintos. Linkime vengrų poligrafijos darbuotojams dar didesnių laimėjimų", — rašo K. Poželos vardo spaustuovės darbuotojai. Vilniaus prekybos technikum moksliviams, aplankiusiems parodą, patiko gera vaikų literatūros išleidimo kokybė. Jie pažymėjo, kad knygos yra patogaus dydžio, gražiai iliustruotos.

Kai kurie atsiliepimai baigiami vengrų kalba parašytomis žodžiais Vengrijos liaudies darbo žmonėms.

Uždarant parodą, įvyko jos platus aptarimas, kuriame dalyvavo Tarybų Lietuvos poligrafijos įmonių ir leidyklų darbuotojai.

papuoš naujos gatvės, skverai, bus pastatyta daugiau kaip 20 dviaukščių gyvenamųjų namų, valgykla, viešbutis, autobusų stotis. Daugeliui šitų statybų bus panaudoti vietoje gaminami šlako-betono blokai. Pagrindinės gyvenvietės gatvės bus asfaltuotos.

Neseniai Vilniuje įvyko Tarybų Lietuvos rašytojų III suvažiavimas. Šioj nuotraukoj matote atvaizdus rašytojų (iš kairės į dešinę) A.

Venclovo, V. Mykolaičio-Putino, poeto L. Valbasio ir seniausio Lietuvos kultūros veikėjo Marcelino Šikšnio. L. Valbasys yra grįžęs iš Pietų Amerikos.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: Empire 6-4358

TARPTAUTINĖ MOTERŲ DIENA

Kovo 8 dieną moterys po visą pasaulį mini Tarptautinę Moterų dieną. Pirmoji Gegužės atsirado eigoje darbo žmonių kovų už 8 valandų darbo dieną, už darbo žmonių teises. Kovo Aštuntoji atsirado eigoje moterų kovų už savo teises, už savo būvio pagerinimą. Tai darbininkų kovos diena.

Nuo to laiko, kaip buvo pradėta minėti kovo aštuntą, praėjo nemažai laiko. Buvo daug didelių įvykių. Moterų padėtis žymiai pagerėjo visur, išskyrus tam tikras vietas, vyriausiai imperialistų pavergtas kolonijas. Trečiojoje dalyje pasaulio moteris atsistojo lygiagrečiai vyrų. Tėnai moterys užima joms priklausančią vietą. Keičiasi greitai moterų padėtis ir kapitalistinėse šalyse. Moterys veržiasi pirmyn visame kame. Ir ne tik darbininkės, bet ir bendrai visos moterys. Moterų kovos duoda teigiamus rezultatus.

Bet negalima pasakyti, kad darbas jau baigiamas atlikti. Už tai, kad iškyla nauji uždaviniai, naujos pareigos. Šiuo tarpu visos žmonijos, taipgi ir moterų, pačiu svarbiausiu uždaviniu yra taikos išlaikymas. Tai žmonijos išgelbėjimo reikalas. Nes jeigu kiltų dar vienas karas, tai jis palaidotų griuvėsiuose viską.

Kalbant apie moteris, mes negalime praeiti nepalietę Kanados lietuvių moterų, ypač darbininkių. Nuo to laiko, kaip atsirado Kanadoje daugiau lietuvių, moterys visuomet buvo šale vyrų visuose darbuose. Daug kur jos pasirodė geriau už vyrus. Ne tik dirbtuvėse dirbo šale vyrų ir padėjo nugalėti ekonominius sunkumus, bet ir organizacijose. Jos neatsiliko nuo vyrų nei viename organizaciniame darbe. Jos davė didelį skaičių geriausių vajininkų Liaudies Balso vajuose. Mūsų organizaciniai ir privatiniai parengimai be darbščiujų šeiminių būtų visai neįmanomi.

Minint Tarptautinę Moterų dieną, Liaudies Balsas nori nuoširdžiausiai palinkėti moterims geros sveikatos ir energijos tęsti tą kilnų darbą ir toliau. Ypatingai nepamiršti kovos už taiką. Nes tik taika gali užtikrinti gyvenimą, už kurį buvo tiek daug kovota ir dirbta.

AR GI GALI TAIP BŪTI VISĄ LAIKĄ

Jungtinės Valstijos, Britanija, Francija, Kanada ir kitos šalys piestu stojasi prieš Tarybų Sąjungos siūlymą baigti Berlyno okupaciją. Girdi, Vakarai niekad nesutiks pasitraukti iš Berlyno. Jei bus reikalas, tai jie ims net ginklo. Jie net neketina skaitytis su vokiečiais, jeigu Tarybų Sąjunga viena pasirašytų taikos sutartį ir atiduotų visus reikalus vokiečiams.

Ką toks nusistatymas reiškia? Pirmoj eilėj, toks nusistatymas reiškia, kad Berlyno okupaciją norima tęsti. Okupacija, kuri prasidėjo 1945 metais. Jau 14 metų, kaip svetimos jėgos stovi Berlyne. Ir kada gi bus tam galas? Iš kitos pusės, buvimas nedraugiškų jėgų kitos valstybės centre yra nesveikas dalykas ir dėl taikos. Juk tai žarija, kuri gali uždegti visą pasaulį. Tai rakštis kitos valstybės kūne. Dar pusė bėdos būtų, jeigu tai būtų kokia atskira apskritis, bet dabar juk pusė sostinės.

Vakarai, atsisakydami normalizuoti Berlyno padėtį, aiškiai pasisako prieš užmojus taikai sutvirtinti. Kalbos, būk Vakarai nori taikos, nieko nereiškia, kuomet toks taiką ardantis dalykas visomis priemonėmis ginamas, kad tik jis nebūtų likviduotas.

Kas dar pažymėtina, kad Vakarai nesiuo jokio plano padėčiai pagerinti. Tas faktas, kad jie stovi už apvienijimą Vokietijos per rinkimus, neturi reikšmės. Ypač, kuomet atmeta TSRS siūlymą, kad tokiam atsitikime Vokietija būtų padaryta neutralia valstybe. Reikalavimas, kad Vokietija būtų apvienyta per rinkimus su teise prigulėti prie NATO, yra tiesiog akiplėšiškas. Gerai žinant Vokietijos istoriją, kaimyninės valstybės negalės su tuo

KAS NAUJO PASAULYJE

Didžiapiai baisiai nepatenkinti, kad Tarybų Sąjungos premjeras N. Chruščiovas, kalbėdamas rinkiminiame mitinge, pareiškė, jog Tarybų Sąjunga nori ne užsienio ministrų pasitarimo Berlyno klausimu, o pačių viršūnių.

Jų manymu, Chruščiovas pasielgęs ne diplomatiškai.

Žiūrint iš "diplomatiško" taškaregio, gal ir taip, bet faktas yra faktas, kad užsienio reikalų ministrų pasitarimai visuomet nebuvo pasekmingai. Kur tik Dullesas dalyvavo, visuomet nieko gera nebuvo atsiekta. Tiesa, dabar jis serga ir gal jis pats nedalyvautų. Bet ir jo vieton paskirtas Herteris dažnai vaikšto pasiramščiuodamas kriukais. Reumatizmas baigia jį "riesti".

Žmonių bruzdėjimas prieš pavergėjus plinta po visą Afriką. Streikai ir demonstracijos vystosi britų, francūzų, belgų ir italų kolonijose.

Pažymėtina tas, kad afrikičiai nestato reikalavimo, kad baltieji išsineštų visai. Jie vyriausiai nori lygių teisių su baltaisiais, galo dominacijai iš užsienio.

Kolonijų valdytojai bando malšinti ginklu. Kaip ilgai tas pavyks, tai dabar negalima pasakyti, bet kas dabar dedasi Afrikoje, pirmiau to nebuvo. Reikia manyti, kad afrikičiai galų gale pabus ir nenustos kovoje, kol jie

sutikti.

Vakarų nusistatymas Berlyno klausimu netarnauja taikai. Gali aiškinti Dulles ir kiti, kaip nori, bet faktų jie nesumuš.

Atleisk, Sūnau

D. Zakienė

Atleisk, sūnau,
Kad aš kitaip nemoku,
Kad "čiū-čia liū-lia" ne mana daina.
Bet kada nors,
Kai būsi tu naujoku,
Kai vilksiesi kareivio miline,
Tada, žinau, suprasi tu mane.
Tada pajusi mano kraujo dainą
Ir pats liepsnosi tos dainos ugnim.
Ir aš žinosiu
— mano vaikas eina
Kovot už taiką su manim.

Dabar, sūnau,
Kitaip tikrai nemoku.
Ta "čiū-čia liū-lia" ne mana daina.
Juk aš pati — gyvenimo naujokas
Ir "čiū-čia liū-lia" man juk negana,
Nes rūstyje išblėsta mano juokas,
Prieš negeroves virpteli daina...
Ir jei šiandieną aš kitaip nemoku, —
Atleisk, sūnau...
— tokia mana daina.

išvys iš savo žemės kolonializmą.

Malajoje policija vėl sumė 119 asmenų. Spalių mėnesį buvo suimta 100 asmenų.

Reakcionieriai kaltina sumtuosius esant komunistais ir siekiant nuversti valdžią. Bet suimtųjų tarpe yra daug asmenų, kurie priklauso ne komunistinėms organizacijoms, bet esančioms opozicijoj valdančiai klikai.

Opozicinės partijos teigia, kad valdžia nori užslopinti opozicinį veikimą tikslu palaengvinti sau ateinančiuose rinkimuose.

Jungtinės Valstijos ir Pakistanas susitarė dėl naujos sutarties, pagal kurią Jungtinės Valstijos pasižada ginti Pakistaną nuo komunistinės ir nekomunistinės agresijos.

Klausimas, žinoma, lieka, o kur gi tie agresoriai buvo, kada Pakistanas neturėjo gynėjo? Ko jie snaudė tuo metu?

Iranas buvo užvedęs derybas su Tarybų Sąjunga dėl sudarymo kaimyniškos sutarties. Tarybų Sąjunga sutiko pasirašyti nepuolimo sutartį, bet tik tuomet, jei Irans nesidės į Tarybų Sąjungai nedraugiškus paktus.

Irano šachui tas baisiai nepatiko. Jis nori būtinai priklaudyti prie Bagdado pak-

to, atsukto prieš Tarybų Sąjungą.

Britanijoje kilo diskusijos dėl Chruščiovo pasiūlymo pasirašyti nepuolimo sutartį ant 50 metų.

Reakcionieriai, žinoma, aiškina, kad tai tik dėl propagandos. Jiems mat daug geriau, kuomet eina šaltas karas. Bet liaudyje yra didelis troškimas, kad abi šalys pasirašytų nepuolimo paktą.

Tarybų Sąjunga ir Kanada pasirašė orinio susisiekimo paktą. Dabar bus galima skristi orlaiviais iš Kanados į Tarybų Sąjungą ir atbulai.

Derybos ėjo ilgą laiką, bet galų gale buvo susitarta.

Skandinavų šalys, Danija, Norvegija ir Švedija, oficialiai užkvietė N. Chruščiovą apsilankyti.

Minimų šalių premjerai lankėsi Tarybų Sąjungoje, tad jie nori atsisteisti Tarybų Sąjungai pakviečiant jos premjerą.

Konferencija Genevoje dėl nutraukimo nuklinių bandymų dar nieko gera nenuitarė.

Tarybų Sąjungos delegacija sako, kad Vakarai žiūri į šį klausimą labai nerealistiniai.

70,000 Meksikos gelžkelių išėjo į streiką reikalaudami pakelti atlyginimą už darbą 16.6 procento.

Vyriauspbė įsakė grįžti į darbą. Girdi, streikas nelegalus.

Gelžkelių savininkai sako, kad jie ir taip turi nuostolių po \$27,000,000 per metus. Klausimas, kaip jie gali išsilaikyti, jei nuostoliai tokie dideli? Kas juos padengia?

Santykiai tarp Italijos ir Austrijos neina geryn, o blogyn. Abi šalys pykstasi dėl Tyrolio, kur vedama agitacija už autonomiją.

Tos srities gyventojai daugumoje kalba vokiškai.

Austrijos ambasadorius apleido Romą ir manoma, kad nebeįs.

Negrai Pradeda Sukilti

BLANTYRE. — Negrų maištas iš Nyasalando plečiasi į pietinę Rhodesiją Anglijos vyriausybė pasiuntė "jet" karinius lėktuvus ir sumobilizavo armijos jėgas. Eilėje miestų paskelbtas karas stovis.

Pastabos

Dr. Hugh Keenleyside, Jungtinių Tautų techniškos pagalbos direktorius, aną dieną apkaltino krikščionių dvasiškią nesirūpinant kova už taiką, prieš atominės bombas.

Tuo tarpu, kai mokslininkai, darbininkai, o kartais net politikieriai, bando išbūdinti žmones prieš tą pavojų, tai bažnyčių galvos miega, sakė jis.

Tai labai teisinga pastaba.

Jeigu tikrai taip buvo, kaip spauda rašo, tai Toronto miesto majoras Nathan Phillips pasirodė labai prastas diplomatas.

Priimdamas Tarybų Sąjungos ambasadorių, jis pasielgė kaip koks piemuo, atsiprasant.

Jis padarė Torontui didelę gėdą.

Spauda sako, kad jis netik nesistengė ištarti ambasadoriaus pavardės kaip reikia, bet dar negražiai iškreipė. O ant galo pareikalavo suruošti balių ir pasikviesti reporterius, nes jie labai mėgstą balius.

Jungtinių Valstijų senatorius Thomas J. Dodd (demokratas) reikalavo, kad JAV praveštų 3 mėnesių vajų nuostatymui amerikiečių prieš Tarybų Sąjungą.

Girdi, reikia paruošti amerikiečius, ekonomiją, kad atsitikime karo jie būtų geri karui.

Tuo pat laiku pasirodė žinios, kad amerikiečiai įsiveržė į tarybinį žuvininkų laivą 120 mylių nuo Newfoundlando. Girdi, toj apylinkėj povandeniniai kabeliai nutrūkę.

Tik įsivaizdinkit, žuvininkų laivas "nutraukė" ant dugno gulinčius kabelius.

Tik amerikiečiai gali taip pasielgti.

Ar tik ne bus tas pats, ko reikalauja senatorius?

Kapitalistams dabar tikras rojus. Jie gali rinktis žmones, kokių tik nori.

Globe and Mail sako, kad yra kompanijų, kurios nesamdo senesnių, kaip 40 metų.

Daugelis Avro darbininkų, kurie šiomis dienomis neteko darbo, negali tikėtis gauti darbą kitur vien dėl amžiaus.

O jeigu jie gaus kur, tai turės dirbti už daug mažesnę atlyginimą, kaip "seni".

O kada rinkimai ejo, Diefenbakeris pats sakė, kad Kanada gali užtikrinti darbą visiems savo darbininkams.

J. Y.

Britanijos premjeras H. Macmillan ir Tarybų Sąjungos premjeras N. Chruščiovas susitinka Vnukovo aerodrome pirmajam pribuvus iš Britanijos.

Ką Kiti Rašo

Senatoriaus Mansfieldo Planas

Pirmiaus George Kennan, o dabar ir Senatorius Mansfield išreiškė savo nuomones apie Vokietijos ir specifiskai Berlyno problemas. Senatorius Mansfield, vienas iš vadovujančių demokratų, nėra dogmatikas. Jis bando pažūrėti į abidvi medalio puses. o planas nesupuola su Adenauerio ir Dulleso dogmatika.

Kaip ir G. Kennan, Mansfield pasisako už demilitarizuotą Vokietiją. Neleistina, kad jos militarinė galia būtų atsteigta.

Abiejų Berlyno dalių lyderiai turėtų susitikti ir nutarti kaip bendrai valdyti Berlyną ir sudaryti bendrą municipalinę valdžią.

Rusų ir aliantų kariuomenę Berlyne, Mansfieldo nuomone, turėtų pakeisti Jungtinių Tautų policija. Prie jos turėtų būti įsteigta ir vokiečių milicija.

Vakarų ir Rytų Vokietijos valdžios privalo pradėti pasitarimus apie visos Vokietijos reikalus — politinius, ekonominius ir militarinius.

Girdėtis, kad ir sen. Fulbright, užsienio komiteto pirmininkas, jei ne visai, tai bent dalinai pritaria sen. Mansfieldo propozicijoms. Ir valstybės departamentas sakosi jas svarstysias.

Į Adenauerio ir Dulleso argumentą, kad demokratiškę Vokietijos Respubliką (Rytų Vokietija) reikia ignoruoti, sen. Mansfield atsako visai logiška replika: Bet juk tai faktas, o su faktais reikia skaitytis!

Iš Maskvos praneša, kad tenyktė spauda plačiai rašo apie svarbiuosius Mansfieldo kalbos punktus. Ypač pabrėžiami tie kalbos dėsniai, kad visą reikalą reikia

išspręsti taikiomis priemonėmis.

Sen. Mansfieldo kalba, kaip ir G. Kennan'o dėsnių padarys gero įspūdžio Čekoslovakijoje ir Lenkijoje, kurioms militarizmo atgavimas Vakarų Vokietijoje sudaro didelį pavojų.

— Vilnis

Tokio Rytojaus Nebesulauksite!

Seniai gyvųjų tarpe nebesančio Smetonos ambasadorius Kajeckas kalbėjęs per "Amerikos balsą" "į Lietuvą" vasario 16 d. progą. Jis savo kalboje pranašavęs, kad jis ir jojo šalininkai dar sulauksią "tikrosios laisvės ir nepriklausomybės ryto". O toji "laisvė" ir toji "nepriklausomybė", žinoma, bus smetoninė — fašistinė. Bet mums atrodo, kad tokio ryto fašistinė klika niekad niekas nebesulauks, nes niekados istorijos rato niekas nepajėgs pasukti atgal. Fašizmas Lietuvoje prasmego visiems laikams. Tai puikiai žino ir pats Smetonos ambasadorius. Bet jis to viešai pasakyti negali, nes tai reikštų užsidarymą savo biznio ir ieškojimą kitokio užsiėmimo. Dabar jis gražiai maitinasi pavogtu ir iš Lietuvos išvežtu išdu.

Toje savo prakalboje ponas Kajeckas pasakė ir dar štai ką:

"Mes žinome, kad šių dienų Lietuva, tai ne jos garbingų kunigaiškėjų ir ne Valančiaus, Basanavičiaus, Kudirkos, Maironio bei Vaišganto svajota Lietuva".

Su tuo galima sutikti. Juokinga būtų Lietuva, jeigu ji šiandien būtų tokia, kokią vaizdavosi didieji kunigaiškėčiai. Ji būtų tris, keturis, penkis šimtus metų atsilikusi nuo viso civiliziuoto pasaulio.

Kiti Kajecko suminėti vyrai svajojo apie kapitalistinę Lietuvą — aie Lietuvą su kapitalistais, dvarponiais, buo žėmis ir kitokiais darbo žmogaus išnaudotojais. Šiandien gi Lietuva yra socialistinė. Šiandien yra Kapsuko, Angariečio ir kitų drąsių kovotojų svajota Lietuva. Ji maloni darbo žmogui, bet baisi išnaudotojams ir parazitams. Ji labai arti prie širdies tiems, kurie savo rankomis, protu ir širdžia viską sukuria, bet baisi Kajeckui ir jo vienminčiams.

Bet taip jau yra, taip jau istorija "pagiedojo", ir laiminga yra mūsų senoji tėvynė, jog įžengė į socialistinį kelią ir juo drąsiai, išdidžiai ir su džiaugsmu žygiuoja vis pirmyn ir pirmyn.

— Laisvė

Rochester, N. Y.

Vasario 21 dieną mirė G. Kazlauskas, gimęs Lietuvoje, Gaulutiškės kaime, Troškūnų valsč., Panevėžio apsk. Velionis buvo nevedęs ir neturėjo giminių Amerikoje. Sanatorijoje išgulėjo 5 metus, sirgo džiova.

Euvo laisvų pažiūrų, skaitė Laisvę, Vilnį ir Liaudies Balsą, prigulėjo prie LLDL 50-tos kuopos, skaitė visokias knygas ir aukodavo dėl spaudos kiek tik galėdavo iš savo senatvės pensijos, kuri buvo labai maža. Jis dar susitaupė dėl palaidojimo. Kai gavo širdies priepuolį, pasišaukė graborių Mr. Savage, padarė sutartį, kaip palaidoti — laisvai, jo palaikus sudeginti ir visus palydovus pamylėti Gedimino svetainėje, o Mr. Savage išpildė jo reikalavimą.

Per telefoną slaugė pašaukė mane aplankyti ligonį. Nuėjus radau blogai nusiteikusį. Sako, "Aš labai laukiau tavęs. Prieš mirtį dar noriu į Lietuvą savo broliui užrašyti Liaudies Balsą ant dviejų metų ir Vilnį dar ant kitų metų". Jis gruodžio mėnesį jau buvo užrašęs Vilnį ir Laisvę. Sako, "Mano gyvenimo dienos jau suskaitytos". Apsiverkė. Ir daugiau jau neteko matyti.

Aš ir Mr. Savage išpildėm, ką velionis prašė. Gražus būrelis palydovų palydėjo į kapus. Atsisveikinimo kalbą pasakė namie ir ant kapų L. Bekis. Visi palydovai buvo pavaišinti Gedimino salėje. Varde velionies širdingą padėką Mr. Savage ir grabo nešėjai ir visiem palydovam pasakė K. Žemaitienė.

Isėkis, brangus drauge, amžinai.

A. B.

Hitlerio valdžia karo metu atėmė varpus iš 15,000 bažnyčių ir pavertė juos šoviniais.

ŠYPSENOS

Jis čia

Ant kelio susitiko sunkvežimis su šieniu ir automobiliu. Šieno vežimas apvirto ant užpakalio.

"Ar nebūtų geriau, jei jūs praneštumėt apie šią nelaimę tėvui?" pasiūlė automobiliaus vairuotojas.

"Jis žino", atsakė berniukas, vairavęs sunkvežimį.

"Kaip?"

"Jis randasi po šieno vežimu".

Jam užteko to

Farmerio sūnus užsimanė pabūti kareiviu.

Puskarininkis išsivedė būrį pamokoms. Jis pradėjo komanduoti: "Pirmyn, marš! Būrys, stot! Į kairę, į dešinę, ramiai!"

Staiga naujokas metė šautuvą ir pasileido į kareivinę. "Kas atsitiko? Kur eini?" šaukė puskarininkis.

"Atsiprašau", atsakė naujokas atsisukęs. "Nesitikėkit, kad aš būčiau čia. Aš atsisakau imti įsakymus iš žmogaus, kuris pats nežino, ko nori".

Nesijuokit

Kanados apsigynimo ministras Pearkes pareiškė aną dieną, kad Sputnikas nušovė Arrow pirma, negu jis pakilo nuo žemės.

O mūsų vyriausybė pagaminimui 6 tokių orlaivių išleido apie \$400,000,000.

Nepriklausoma Lietuva praneša, kad smtoninis "konsulas" Toronte neišgąlįs ne tik vėliavos iškelti, bet ir užrašo ant "konsulato" durų uždėti. Neturjis lėšų.

Užmiršo ponai tą savo "konsulą". Mat iš to jiems jokios naudos nėra.

"Politika mums yra tiel nepasieinama, kaip ir duona", rašo pranciškonų Darbininkas.

Tai tikra tiesa. Jau seniai kunigėliai išmainė dievą ant politinio balvano.

Saskačevanos agrrikultūros ministras I. C. Nollet pareiškė, kad federalė vyriausybė būtų geriau padarius išleisdama tuos \$400,000,000 dėl farmų paramos, negu kad gaminimui Arrow orlaivių, kurie paseno dar nuo žemės nepakilę.

Ministras užmiršta faktą, kad tie \$400,000,000 nepavirto vandeniui. Juos kas nors susižėrė, tokiu būdu jie visai nepražuvo. Nuostoliai tikrai ta'su mokėtojams, o jų, kaip žinia, niekas nepaiso.

Dr. Saipokas

N. Chruščiovas Apie H Bandymų Nutraukimą

(Ištrauka iš N. Chruščiovo kalbos KP XXI suvažiavime)

Draugai! Dabar norėčiau pakalbėti klausimu, kurį mes laikome vienu iš svarbių tarptautinių klausimų. Turiu galvoje klausimą dėl atominio ir vandenilinio ginklo bandymų nutraukimo.

Praėjusių metų vasarą Ženevoje įvyko ekspertų pasitarimas klausimu, kaip sukurti branduolinius sprogimus, kaip užtikrinti, kad susitarimo dėl branduolinių bandymų nutraukimo, jeigu jis bus sudarytas, griežtai laikytųsi visi jo dalyviai. Pasitarimo rezultatai visiškai patvirtino Tarybų Sąjungos poziciją, kad visiškai galima susekti bet kuriuos branduolinius bandymus, kad ir kur jie būtų vykdomi. Autoritetingiausi specialistai, jų tarpe Tarybų Sąjungos, Amerikos ir Anglijos specialistai, paruošė konkrečias rekomendacijas dėl kontrolės sistemos atominio ir vandenilinių bombų sprogimams susekti.

Mus nudžiugino sėkmingas ekspertų darbas. Tarybų Sąjungos vyriausybė visiškai pritarė išvadai ir rekomendacijoms, kurias vieninai priėmė Ženevos pasitarimas. Mums susidarė įspūdis, kad mes sklandžiai ir be tolesnio vilkinimo galėsime sudaryti su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis ir Anglija susitarimą dėl branduolinių ginklo bandymų nutraukimo visiems laikams.

Deja, išėjo kitaip. Štai jau daugiau kaip trys mėnesiai posėdžiauja Ženevoje Tarybų Sąjungos, JAV ir Anglijos vyriausybių atstovai, susirinkę sutarties dėl bandymų nutraukimo ruošti ir sudaryti. Bet darbas nejudą pirmyn. Sprendžiant iš to, kaip vyksta šios derybos, mūsų partneriai, matyti, užsibrėžė tikslą neleisti, kad būtų susitarta.

Kuriuo pagrindu darau tokią išvadą? Priežastis tam yra daug.

Visų pirma, Jungtinės Valstijos, Anglijos visiškai remiamos, pamėgino iš esmės likviduoti tuos naudingus rezultatus, kuriuos pasiekė ekspertų pasitarimas. Amerikos vyriausybė, kuri iš pradžių pritarė ekspertų išvadoms, staiga pareiškė, kad atsirado kažkokių "naujų duomenų", jog požeminius branduolinius sprogimus, esą, sunkiau susekti, negu buvo manoma anksčiau. Iš tikrųjų yra kaip tik priešingai: juo toliau tuo lengviau bus susekti bet kurios rūšies branduolinius sprogimus, mes susekimo technika nu-

lat tobulinama.

Mes įsitikiname, kad visos tos istorijos su ekspertų rekomendacijų peržiūrėjimu prirėkė tam, kad būtų galima sutrukdyti sudaryti susitarimą dėl atominio ir vandenilinio ginklo bandymų nutraukimo.

Negalima nepadaryti išvados, kad to paties tikslo siekiama ir reikalavimais, kuriuos JAV ir Anglija išskėlė svarstant klausimą dėl kontrolės sistemos sudarymo, kad būtų galima tikrinti, kaip laikomasi bandymų nutraukimo sutarties.

Spręskite patys — ko jie siekia! Jie nori, kad sprogimų susekimo postai, kuriuos turima galvoje įsteigti, būtų sukomplektuoti tiksliai iš užsienio personalo, kad užsienio inspektoriai nekliudomai važinėtu po visą šalių — sutarties dalyvių teritoriją. Jie taip pat nori sudaryti tokią padėtį, kad kontrolės komisija, kuriai bus pavaldūs šie postai ir inspektoriai, galėtų mechanine Vakarų šalių atstovų balsų dauguma priimti nutarimus, liečiančius Tarybų Sąjungos saugumo interesus.

Bet kyla klausimas, kuo visa tai skiriasi, pavyzdžiui, nuo JAV prezidento Eisenhowerio pasiūlymo, kad amerikiečiams būtų suteikta galimybė laisvai skraidyti virš visos Tarybų Sąjungos teritorijos ir ją fotografuoti? Arba kuo tai skiriasi nuo vadinamojo "Barucho plano", pagal kurį faktiškai buvo numatoma įvesti Amerikos monopolijų kontrolę atominio skaidomųjų medžiagų gamybai visose šalyse, jų tarpe ir TSR Sąjungoje? Šie pasiūlymai, kaip žinoma, buvo atmesti. Lygiai taip pat mes atmėtume tokius pasiūlymus ir dabar, nes mes negalime leisti kęstintis į Tarybų šalies suverenumą, į jos suverenumą. Su tuo mes niekuomet nesutiksime. Sutikti patenkinti tokias pretenzijas, kurias dabar kelia Ženevoje JAV ir Anglijos delegacijos, reiškia sutikti, kad mūsų teritorijoje būtų organizuojamas tikriausias Vakarų valstybių žvalgybos tinklas.

Kai kas gali pasakyti, kad JAV ir Anglija, pateikdamos savo pasiūlymus, numato sudaryti tokią pat kontrolės sistemą ir savo teritorijose. Tai gal ir tiesa, bet mums nereikia žvalgyti jų teritorijų, nes mes neturime karo tikslų. Mes neturime karinių bazių aplink JAV — nei

Meksikoje, nei Kanadoje, nei kitose šalyse, kurios ribojasi su Jungtinėmis Valstijomis.

Tarybų Sąjunga aplamai neturi jokių karinių bazių kitų valstybių teritorijoje, nes mes esame tos nuomonės, jog steigti tokias bazes, ypač už devynių jūrų nuo savo teritorijos, yra ne kas kita, kaip ruošimasis karui, ruošimasis agresijai. Apsupusios mus savo karinėmis bazėmis, Vakarų Valstybės dabar siekia įsteigti dar ir mūsų teritorijoje bazes savo karinei žvalgybai, gauti teisę skraidyti viršum tarybinės teritorijos, kad galėtų šios žvalgybos dėka geriau pasirinkti momentą savo karinėms bazėms panaudoti prieš mūsų šalį. Jos nori, kad mes joms dar ir padėtume realizuoti šias užmačias. Ar ne per daug bus ponai?

Jeigu valstybės valdovai rūpinasi savo šalies interesais, savo liaudies saugumu, jeigu jie yra sveiko proto, argi jie gali priimti tokius reikalavimus? Tai būtų nusikaltimas Tėvynei.

Tokius Vakarų valstybių mums patiekiamus reikalavimus mes laikome viliojimais su blogais ketinimais Tarybų Sąjungos atžvilgiu. Jeigu Vakarų valstybės pasakys, kad jos neturi blogų ketinimų, aš joms patarčiau, tai meskite šalin savo viliojimus, nesimkite tokių veiksmų, kurie sukeltų mūsų įtarimą.

Mes esame už tai, kad branduolinių bandymų nutraukimui būtų nustatyta reikiama kontrolė. Tarybų Sąjunga dabartiniame pasitarime Ženevoje pati pateikė pasiūlymus dėl tokios kontrolės. Tačiau mes neleisime, kad, dangstydamosi kontrole, Vakarų valstybės pažeidinėtu mūsų šalies suverenumą. Jeigu JAV ir Anglija atsakys nuo savo neprotinų reikalavimų, tai Tarybų Sąjunga yra pasirėngusi užtikrinti visas sąlygas efektyviai kontrolės postų darbui, dalyvaujant užsienio atstovams, sąlygas aparatūrai įrengti ir aptarnauti.

Yra žinoma, kad šiuo metu, kai nėra jokios tarptautinės kontrolės, branduoliniai sprogdinimai, kuriuos vykdo Tarybų Sąjunga, JAV arba Anglija, nelieka nepastebėti. Ir, be to, sprogdinimai, vykdomi, sakysime, Jungtinėse Amerikos Valstijose, susekami kontrolės aparatūra, esančia TSRS teritorijoje, o mūsų sprogdinimai pažymimi Amerikoje. Dabar numatoma įsteigti platų tinklą kontrolinių postų sprogdinimams susekti toje šalyje, kur šie postai bus įsteigti. Bet štai Vakarų valstybės reikalauja dar kažkokių netikėtų tyrimų,

reikalauja teisės savo inspektoriams neribotai važinėti po visą TSRS teritoriją.

Argi neaišku, kad tokios kontrolinės sistemos vadovas pavirs karinės žvalgybos viršininku. Jis visuomet galės pasakyti, jog jis įtaria, kad kažkuriame jį dominančiame rajone įvyko sprogimas, ir nusiųs specialią ekspediciją iširti šio rajono. Kiekvienam, net visiškai neprityrusiam politikui ir valstybės veikėjui, aišku, ką tai duos. Tai duos blogus rezultatus: pablogins sutarties dalyvių santykius.

Mes nereikalaujame sau kažkokios išimtinės padėties. Vienintelis dalykas, kurio mes siekiame, — tai tikrai lygių sąlygų su Vakarų valstybėmis. O JAV ir Anglija tai yra NATO karinis blokas, nori gauti vienašališkos naudos sau darant žalą Tarybų Sąjungos interesams.

Savitarpio kontrolės apimtį laipsnis glaudžiai susijęs su valstybių santykiuose esančio pasitikėjimo laipsniu. Kuo didesnis pasitikėjimas, tuo lengviau susitari dėl pačios kontrolės. Nors, žinoma, esant absoliučiam pasitikėjimui nereikės ir kontrolės.

Ar leistina reikšti pretenzijas į neribotą kontrolę, kai aplink Tarybų Sąjungą tebėra daugybė NATO karinių bazių, kai JAV ir Anglijos sudarytų agresyvių karinių blokų — NATO, Bagdado pakto ir kitų dayviai apriboja net įprastinius prekybos santykius su Tarybų Sąjunga ir kitomis socialistinėmis šalimis? Mums prikišama, kad mes, esą, naudojame prekybą politiniais tikslais, kai tuo tarpu iš tikrųjų kaip tik Jungtinės Valstijos beveik nutraukė prekybą su socialistinėmis šalimis, vadovaudamosi grynai politiniais tikslais. Jų ekonominiai interesai kaip tik reikalauja vystyti prekybą, ir Vakarų šalių komerciniai sluoksniai remiasi prekybos vystymo pozicija.

Tokia, draugai, padėtis su derybomis klausimu dėl atominio ir vandenilinio ginklo bandymų nutraukimo. Keldami aiškiai nepriimtinius pasiūlymus, mūsų Ženevos derybų partneriai, matyti, nori palapsniui likviduoti šio klausimo sprendimą, kaip jie jau padarė su klausimu dėl kelio užkirtimo netikėtam užpuolimui. To klausimo sprendimą jie faktiškai įšaldė. Matyti, ir pasitarimo dėl bandymų nutraukimo jie kėtina vilkinti iki kažkurio laiko, siekdami paruošti viešąją nuomonę derybų sužlugdymui, o po to ir aplamai sužlugdymui šio nepaprastai svarbaus klausimo išsprendimą.

Aš būčiau tik patenkintas,

Kada Atsiras?

Kada atsiras ir mūsų Amerikoje toks dinamiškas vadas, kaip kad Kubos Fidel Kastrą, kuris per tokį trumpą laiką išgarsėjo po visą pasaulį? Kuris triumfališkai laimėjo revoliuciją prieš diktatorių Batistą, o vasario 17 dieną, prezidento Urutijos pakviestas, užėmė premjero vietą.

Užėmęs premjero vietą, Fidel Kastrą pasakė:

"Už trijų metų nuo dabar Kubos žmonių gyvenimo lygis pakils aukščiau už Amerikos ir Tarybų Sąjungos žmonių gyvenimo lygį. Amerika ir Tarybų Sąjunga turi daug pinigų išleikvoti tankams, lėktuvams, bomboms ir bendrai nesvietiškam ginklavimuisi. Kuba tokių išlaidų netprės. Visos Kubos ekonomijos sankaupos bus panaudotos žmonių gyvenimo lygio kėlimui".

Kastros ministrų kabinetas savo algas nusimušė 50 procentų. Ir visiems savo valdininkams užtikrino, kad dėl menkniekių nebus paliuosuoti iš tarnysčių.

Tai labai gražus pavyzdys mūsų kongresmanams ir senatoriams. Ar tai nebūtų gražu, aktyvaudoje 6 milijonų bedarbių Amerikoje, kad kiekvienas senatorius, kiekvienas kongresmanas nors pusiau savo dideles algas numuštų ir paaukotų bedarbių šelpimo fondui? Juk jie pasikėlė savo algas dvigubai. O nereikėjo jas kelti visai. Ir taip buvo didelės, ypač atsižvelgiant į tai, kad jų kecionės ir kitos išlaidos yra padengiamos iš valstybės išdo.

Ir jie tai padarė visai neatsiklausdami savo piliečių, neatsiklausdami net jų, kurie juos rinko, kad juos atstovautų kongrese, atstovų rūmuose.

Kaip būtų gražu ir miela, jei Amerikos valdovai imtųsi sau už pavyzdį Fidel Kastrą ir jo ministrus.

Vietoje eikvojus bilijonus bazėms užsienyje, tankams, atomo bomboms, bombieriams, tuos pinigus panaudotų Amerikos žmonių būvio gerinimui. Juk tos bazės užsienyje jokios naudos neneša ir neneš. Aš esu tikras, kad jos taip ir pasiliks niekam nereikalingos. Karo, kaip atrodo, nebus galima pradėti. Atomo gadynėje jis negalimas. Ne tik liaudis jo nenori, bet jo bijos ir jo ruošėjai. Patys permato, kad karas gali padaryti galą jiems patiems, jų kapitalizmui.

Susninkų Jurgis

Jeigu šie mano spėjimai nepavirstų tikrove. O kai dėl Tarybų Sąjungos, noriu dar (Pabaiga ant 12 pusl.)

Havajai

Doc. V. Chomskis
(Straipsnis sutrumpintas — Red.)

(Tęsa)

Havajiečiai garbino suasmenintą gamtos jėgas. Jų manymu, dievai tvarko vulkanizmo, žemės drebėjimo ir kitus, siaubingus reiškinius. Religines apeigas atlikdavo kunigai, kurie dievų vardu leisdavo įstatymus — tabu, normuojančius žmonių veiklą ir elgesį. Buvo dienų, kai žmogus negalėdavo plaukioti laiveliu, kūrėti laužo ir net garsiai kalbėti. Dargi šunims buvo draudžiama lotti. Tabu laužytojai būdavo baudžiami mirtimi.

Havajiečiai dėl šilto klimato drabužių kaip ir nedėvėjo. Vyrų vaikščiodavo beveik nuogi, o moterys nešiodavo trumpus iš medžio žievės pagamintus sijonėlius. Visi, seniai ir jauni, mėgdavo puošti gėlių vainikais.

Daugelis keliautojų Havajus dėl švelnaus klimato, nuostabių kraštovaizdžių, dėl žmonių džiaugsmingo gyvenimo, jų melodingos kalbos ir gražių dainų vadino "žemės rojumi", bet tas "rojus", užplūdus š. Amerikos kolonistams, vietos gyventojams virto tikru pragaru.

Havajiečiai, atvykus Dž. Kukui, vieningos valstybės neturėjo. Atskiras salų sritis valdė kunigaikščiai, kurie dažnai tarpusavyje pešdavosi. Pirmieji kolonistai, norėdami užgrobti salų turtus, intrigomis skatino sričių valdovus prie tarpusavio karų. XVIII a. pabaigoje vakarinės Havajų salos dalies kunigaikštis Kamehameha, baltiesiems padėdamas, užkariavo kitų kunigaikščių valdas ir sudarė vieną Havajų valstybę, pasiskelbdamas karaliumi Kamehameha I. Tai buvo, palyginus su Europos šalimis, labai primityvi ir silpna monarchija, pasisavinusi kai kurias europiečių civilizacijos nuotrupas: svajinamuosius gėrimus, tabaką, šaunamus ginklus ir frakus ministrams.

Karaliaus patarėjais, kariuomenės vadais ir kitais aukštais valdininkais tapo amerikiečių kolonistai. Jiems už tarnybines pareigas karalius skirdavo derlingiausius žemės plotus. Netrukus valstybės valdyme svarbų vaidmenį įgijo Bostono miesto protestantų misionieriai. Šie "dievo tarnai" su žmonomis ir vaikais traukė būriais į Havajus skelbti "dievo žodžio". Be krikščionybės, misionieriai įvedė salose rasinę diskriminaciją, statydami bažnyčias baltiesiems ir atskirai vietas gyventojams. Kamehamehos I sūnus, tapęs karaliumi, paskelbė

krikščionybę valstybine religija ir kunigams dalijo didelius žemės sklypus. Kunigų vaikai ir anūkai krikščionybės platinimui nesivertė, bet steigė cukrinių nendrių, o vėliau ananasų plantacijas. Tokiu būdu Havajų valstybėje iš amerikiečių kolonistų formavosi kapitalistų plantatorių klasė, palaikiusi su JAV tamprius ekonominius ir politinius ryšius.

Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybė skatino savo piliečius kolonizuoti Havajų salas. Mat nuo XIX a. pradžios Havajų salynas tapo jūros mazgas. Amerikos laivai, plaukdami į Kiniją ir atgal, sustodavo Havajuose poilsui ir papildyti gėlo vandens bei maisto atsargų. Amerikiečių pirkliai už įvairius metalinius dirbinius, degtines ir kitokius menkėlius ne tik išgydavo maisto, bet ir santalo medienos, iš kurios kiniečiai gamino brangius kvėpalus kulto reikalingams. 1830 m. santalų miškai Havajuose buvo visai iš-

naikinti. Per visą XIX amžių š. Amerikos vyriausybė nuolat kišosi į Havajų valstybės reikalus, siūsdama ten karo laivus ir įvairaus rango diplomatus. 1887 m. amerikiečiai įsteigė Oahu salos Perly užtakyje karinę jūros bazę, o 1893 m. jų agentai kartu su plantacijų savininkais nuvertė nuo sosto karalienę Liliuokalani, paskelbdami Havajus "respublika". 1898 m. Amerikos prezidentas Mak-Kinli Havajus oficialiai prijungė prie JAV teritorijos. Nuo to laiko Havajų salynas laikomas JAV kolonija.

Su kolonistų plūdumu Havajuose plito anksčiau negirdėtos ligos: džiova, sifilis ir raupsai. Havajiečiai, netekę žemės, buvo verčiami labai sunkiomis sąlygomis dirbti plantacijose. Dėl skurdo, bado ir ligų katastrofiškai mažėjo gyventojų skaičius. Havajiečiai pradėjo išmirti. 1777 m. salose gyveno 400 tūkstančių havajiečių, 1863 m. jų buvo jau tik 108,759, 1884 m. — 40,014, 1910 m. — 26,000 ir pagaliau 1950 m. oficialiame gyventojų sąraše havajiečiai visai nebefigūruoja.

(Bus daugiau)

Čarlzas Darvinas

(150-ąsias gimimo metines minint)

Čarlzas Robertas Darvinas gimė 1809 metais vasario 12 dieną Šriusberyje gydytojo šeimoje. Mirė 1882 metais Daune. Darvinas — didžiausias visų laikų biologas, sukūręs šių dienų evoliucijos mokslą, pavadintą darvinizmu.

Dar besimokydamas mokykloje Čarlzas Darvinas domėjosi chemija, rinko mineralų, augalų, vabzdžių kolekcijas, mėgo medžioti ir žvejoti. Visą savo gyvenimą domėjosi gamta. Mokėsi Edinburgo universitete medicinos fakultete. Čia savarankiškai studijavo zoologiją ir botaniką. 1831 metais Darvinas baigė universitetą ir tu pačių metų gruodžio mėnesį išplaukė "Biglio" laivu į kelionę aplink pasaulį. "Tai buvo antrasis mano gimimas... Už visa tai, ką esu padaręs mokslui, aš turiu būti dėkingas kelionei "Bigliu", — rašė Č. Darvinas.

Grįžęs iš ekspedicijos, Č. Darvinas sutvarkė surinktąsias kolekcijas ir parašė keletą veikalų apie ekspedicijos rezultatus.

1858 metais, savo draugų skatinamas, Darvinas Linėjaus draugijos posėdyje padarė trumpą pranešimą apie savo teoriją. 1859 metais pasirodė jo veikalas "Rūšių atsiradimas natūralinės atran-

kos keliu arba rinkinių veislių išilkinis kovojė dėl būvio", kuris sukėlė perversmą žmonių galvosenoje.

1869 metais Darvinas parašė dviejų tomų veikalą "Prijaukinti gyvuliai ir kultūriniai augalai". 1871 metais pasirodė knyga "Žmogaus kilmė", kurioje buvo moksliskai įrodyta, kad žmogus kilęs iš protėvio, panašaus į beždžionę. Buvo įrodyta, kad žmogų sukūręs ne dievas.

Č. Darvino evoliucinės teorijos pagrindinė idėja sudarė natūralinės ir dirbtinės atrankos mokslas. Č. Darvinas atkreipė dėmesį į tai, kad naminių gyvulių ir kultūrinių augalų veislės yra labai įvairios ir pritaikytos žmogaus poreikiams. Dideliu įvairumu pasižymi daugelio naminių paukščių (vištų, karvelių) veislės. Jeigu palyginsime aštuonias karvelių, burkuoną, povinį karvelį ir kitus, jų išorėje matysime didžiausią skirtumą. Tačiau visos karvelių veislės yra kilusios iš vienos rūšies — laukinio kalnų karvelio. Lygiai taip pat yra su arklių, kiaulių ir kitų gyvulių veislėmis. Didelis veislių įvairumas pastebimas ir kultūrinuose augaluose. Kokiu būdu žmogus išaugino iš laukinių gyvulių ir augalų tiek naujų formų?

Darvinas, stebėdamas gamtą, padarė išvadą, kad žmogus, pasinaudodamas natūralia gyvų organizmų savybėmis keistis, darydavo atranką pakitimų, kurie buvo jam naudingiausi. Žmogus, augindamas gyvulius ir augalus, pastebėdavo, kad kai kurie individai turi savybes, naudingas jam. Tuos individus atrinkdavo ir palikdavo veislei, sudarydamas jiems reikiamas gyvenimo sąlygas.

Darvino atrankos idėja yra moksliskai teisinga. Darvinas savo evoliucijos teoriją sukūrė remdamasis žemės ūkio praktika, analizuodamas gausius gamtininkų natūralioje gamtoje surinktus duomenis. Darvino mokslas sutriuškino iki tol viešpatavusią religinę nuomonę, kad rūšys yra dievo sukurtos ir jos nesikeičia.

Darvinas parodė, kad vienos rūšys kyla iš kitų, bet neatsakė į klausimą, kaip ir kodėl atsiranda organizmų pakitimai. Mūsų Tėvynėje marksistinės - lenininės teorijos pagrindu išsivystė naujas mokslas, kuris įrodė, kodėl ir kaip vienos gyvulių ir augalų rūšys virsta kitomis. Šis mokslas, remdamasis organinio pasaulio vystymosi dėsniais, įgalina neregėtai trumpu laiku pakeisti gyvulių ir augalų prigimtį norima kryptimi. Šio mokslo kūrėjas yra didysis rusų mokslininkas I. Mičiurinas.

S. Dzingaitė,

LTSR Mokslų akademijos
Biologijos instituto
mokslinis bendradarbis

Stogui įgriuvus Žuvo 8 Asmenys

LISTOWEL, Ont. — Per eitą savaitę čia įvyko baisi tragedija. Aštuoni asmenys žuvo, kuomet Listowel Memorial Arenos stogas įgriuvo ir sutraikė 8 čiuožikus. Eilė buvo sužeistų.

Manoma, kad ant stogo buvo per daug sniego. Sakoma, kad sniego spaudimas nekuriose vietose buvo iki 72 svarų ant kvadratinės pėdos. Vietomis sniego ir ledo sluoksnis ant stogo buvo iki 30 colių.

Laimė, kad tas neįvyko diena prieš tai, kuomet arenoje buvo 800 žmonių. Tuomet būtų žuvę nepaprastai daug žmonių. Nelaimės metu arenoje buvo tik 25 asmenys. Žuvo 7 13 metų berniukai ir 37 metų jų direktorius.

Importavo 350,000 Autom.

NEW YORK. — Jungtinės Valstijos praėjusiais metais importavo 350,000 automašinių; 36 procentus jų iš Britanijos, 34 procentus iš Vakarų Vokietijos, o likusius iš kitų šalių.

Sveikata

Savijauta.

Savijauta — plačiai apimanti sąvoka. Yra tai bendra išraiška vidinės tavo nuotaikos. Paeina nuo daugybės veiksnių tavo organizmo fiziologijos eigoje. Tai bendra medžiagų apykaitos (metabolizmo) išvada bei pasekmė, — pasekmė viso to, kas nuolatai vyksta tavo organizme, ryšium su maistu, su kvėpavimu, fiziniu ir protiniu darbu, poilsiu, kraujotaka, — ryšium su visa tavo kūno laboratorijos veikla.

Atrodytų, kad savijauta — tai daugiausia vidinio pajūmo padarinys. Tačiau ir išlaikinės įtakos labai veikia tavo savijautą. Visokie jausminiai įspūdžiai — tiksliai tikt — ir atkreipia tavo nuotaiką ton ar kiton pusėn. Koks mestas tau žodis, pastaba ir kryptelia tavo barometrą. Laikraščio koks pranešimas, radijo paskleista žinia bematant pakeičia tavo savijautos balansą. Muzika, ar šokia ar tokia, mylimos dainos gaida seniai girdėta, kino filmas, teatro scena galingai tave nutelkia, pakeičia tavo savijautą.

— Kaip jum? Kaip jaučiatės? — besisveikindamas, beveik mechaniškai paklausia tave bičiulis ir prasideda pokalbis.

Daug, daug nusveria tavo savijautą. Paprastai, tuojau iš pat ryto, kaip tik atbundi ir atsikeli, jau numanai, kokia tavo savijauta. Jei gaval ramiai, skalsiai pamiegoti, savijauta tau esti gera ir pastovi, nustato beveik visos dienos tavo darbingumą, tavo gabumą ir norą ką nuveikti. Ir nenuvargsti tu taip greit, ir tau sekasi darniai. O tai dar labiau pataiso tavo savijautą. Iš tikro, sėkmingai atliekamas darbas padeda tau ilgam išlaikyti gerą, vaikią savijautą.

Tai taip ir daryk, mielas drauge: turėk kokį užsibrėžęs naudingą, vertingą darbą, kokį įdomų užsiėmimą, pomėgį, kokį mėgėjišką, mėgstamą darbą, ką anglai vadina hobby. Ir varyk tokį pasirinktą mėgstuką, kuris palaiko tavo susidomėjimą, prisirišimą. Laimingas, kai tu turi tokį mėgiamą interesą ir tu juo gyveni. Nesijusti tada nereikalingas, atitrūkęs nuo gyvenimo, — nors metais ir nebejaunas, tebebūsi jaunas dvasioj ir jausies jaunas. A tai ir nusako visa ką. Jaunatvės dvasia. Tavo senumą ar jaunumą nustato tavo savijauta. Lalkyk, brolyti, tą savijautos sraigatą gerai prisukta. Ir sveikesnis būsi ir ilgiau gyvensi vertingai. Sveika ir praktiška filosofija.

J. J. Kaškiaučius, M.D.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Vasario 22 dieną metinis Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto Nepriugulmingo Klubo susirinkimas nutarė paaugoti šv. Kazimiero parapijai \$1,000 dėl nupirkimo varpo.

Išdavus baro raportą, nekurie šerinininkai išreiškė nepasitenkinimą, kad mažai pelno. Pirmininkas J. Skinkys atsakė, kad mažai lietuvių lankosi ir todėl mažas pelnas.

V. J. Gurkliai (Džiaugytė) susilaukė dukrelės. Motina ir dukrelė jaučiasi OK.

Naujas LDKVUK pirminkas J. Džiaugys didžiuliojasi tapęs "grandpapa".

Serga O. Adakauskienė. Randasi Viktorijos ligoninėje. A. Grimaila gydomi namie po gydytojo priežiūra.

Montrealo universiteto studentai stengsis padėti vieni kitiems mokslė.

Jie įsteigė fondą, iš kurio bus šelpiami studentai, kurie negalės tęsti mokslą dėl stokos pinigų.

Bus bandoma sugrąžinti mokslą tuos, kurie apledo dėl neturto.

"Švento" rašto pardavinėtojas sugautas vagiant. Teisme aiškinosi, kad biznis labai prastas, nes mažai kas jo prekes perka, o kitokių pajamų pragyvenimui neturįs.

Praėjusią savaitę Montrealo buvo pavogta brangių kailiukų už \$100,000, buvo

keli stambūs apiplėšimai, 5 asmenys prarado gyvybę, 29 buvo sužeisti, daugumoje auto nelaimėse, o keletas montrealiečių "matė" dvilypę raudoną bolę aukštai "danguje".

Vasario 23 dieną, laike gaisro Spagetti pastate du ugniagesiai prarado gyvybę, o šeši buvo sužeisti.

Daug kas mano, kad ugniagesių darbas labai geras. Kaip matote, taip nėra.

Montrealo bankuose po slapivardėmis apsaugos dėžutėse esą \$15,000,000.

Tokiam asmeniui staigiai mirus, po metų dėl nemokėjimo už dėžutę, bankas atidaro ir išima viską. Pinigai skaitomi užmirštais ir atitenka bankui.

CPR ir CNR pakels fėrą 37 procentais nuo kovo 15.

Tiems asmenims, kurie gyvena ant farmų, bet dirba mieste, reiks mokėti pusę fėro. Iki šiol jie važinėdavo veitui.

Miesto centro 5,000 biznierių protestuoja prieš uždraudimą statyti prie šaligatvių automobilius. Sako kenkla jų bizniui.

Jie siūlo įvesti mokestį už pastatymą, kas duotų miestui \$1,000,000 per metus.

1958 metais Montreale lankėsi 3,340,000 turistų ir 121,400 įvairių konvencijų dalyvių, kurie praleido mieste \$114,000,000.

Turistų ir konvencijų bu-

CBC aktorius James Bannerman. Jis dalyvauja keliose torcikly lenktynių mėgėjas, radio programose. Jaunystėje jis buvo boksininkas, motorikly lenktynių mėgėjas, keliautojas, laikraštinkas.

Iš KLLD C.K. Raštinės

C.K. Rinkimų Rezultatai

Nominavime kandidatų-čių į Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komitetą 1959-60 metams dalyvavo penkios KLLD kuopos, būtent: Toronto, Vancou-ve-rio, Winnipego, Hamiltono ir Timminso kuopos. Jos nominavo 25 kandidatus-tes. Beje, kandidatūrą palaikyti sutiko 12.

Balsavime už palaikiusius kandidatūrą dalyvavo septynios kuopos: Montrealo, Toronto, Hamiltono, Winnipego, Ottawos, Red Lake ir Timminso kuopos.

Gavę didesnę balsų skaičių liko į Centralinį Komitetą išrinkti sekanti: Z. Janauskas, J. Yla, K. Kilikevičius, P. Gutauskas, T. Rimdžius, E. Laurusevičienė, J. Račys.

Alternatais likosi: M. Paužienė ir W. Starzevičius.

Centro Komiteto valdyboje liekasi: K. Kilikevičius pirmininku, P. Gutauskas sekretorium, Z. Janauskas išdininku.

Čia tenka pažymėti, kad į Centralinį Komitetą įėjo tik vienas naujas asmuo, būtent, Tadas Rimdžius. Jis yra vienas iš vėliau atvykusių lietuvių, "dipukas". Jis jau ilgą laiką eina KLLD Toronto kuopos finansų sekretoriaus pareigas ir jas puikiai atlieka.

Surinko Montrealietis

rio, Winnipego, Hamiltono ir Timminso kuopos. Jos nominavo 25 kandidatus-tes. Beje, kandidatūrą palaikyti sutiko 12.

Balsavime už palaikiusius kandidatūrą dalyvavo septynios kuopos: Montrealo, Toronto, Hamiltono, Winnipego, Ottawos, Red Lake ir Timminso kuopos.

Gavę didesnę balsų skaičių liko į Centralinį Komitetą išrinkti sekanti: Z. Janauskas, J. Yla, K. Kilikevičius, P. Gutauskas, T. Rimdžius, E. Laurusevičienė, J. Račys.

Alternatais likosi: M. Paužienė ir W. Starzevičius.

Centro Komiteto valdyboje liekasi: K. Kilikevičius pirmininku, P. Gutauskas sekretorium, Z. Janauskas išdininku.

Čia tenka pažymėti, kad į Centralinį Komitetą įėjo tik vienas naujas asmuo, būtent, Tadas Rimdžius. Jis yra vienas iš vėliau atvykusių lietuvių, "dipukas". Jis jau ilgą laiką eina KLLD Toronto kuopos finansų sekretoriaus pareigas ir jas puikiai atlieka.

Surinko Montrealietis

Iš C. K. Posėdžio

Vasario 15 d. įvykusiame Centro Komiteto posėdyje padaryta keletas tarimų.

1-mas, sulig jau įsigyvenusios tradicijos, kaip kiekvienais metais, taip ir šiais nutarta prarasti naujų narių gavimui vajų laike gegužės mėnesio. Taipgi ši mėnesį laikyti knygų ir spaudos platinimo mėnesiu.

Kadangi per pastaruosius keletą metų dėlei mirimų bei kitų priežasčių KLLD narių skaičius gerokai sumažėjo, o tuo tarpu KLLD kuopos, nors vajai buvo skelbiami, tinkamo veiklumo papildymui praradęjusių eilių neišvystė ir kadangi Draugijos didinimas yra vienas iš svarbiausių jos poreikių, todėl KLLD Centro Komitetas kreipiasi į visas KLLD kuopas ir į visus šios Draugijos narius ir nares, prašydamas visų tikrai susirūpinti savo Draugijos budavojimo reikalu šiais metais laike gegužės mėnesio. Prašome prarasti šį darbą taip, kaip kad pridera tikriems Draugijos patriotams.

Kad yra plati dirva naujų narių gavimui niekas negali užginčyti. Yra dar nemažas skaičius senesnios emigracijos lietuvių, kurie turėtų priklausti prie KLLD-Draugijos, apart senųjų, jei ne šimtai, tai tikrai desėtkai yra vėliau atvykusių lietuvių kurie patyrę apgaulingą savo vadovų politiką, pakalbinėti, stos į pažangiųjų eiles.

Kad supažindinti didesnę Kanados lietuvių skaičių su esamomis Centro Komiteto žinioje esančiomis knygomis, nutarta išleisti knygų katalogą.

Kadangi knygų skaičius gerokai padidėjo, į anksčiau įsigytas spintas nebe galima sutalpinti, todėl nutarta įsigyti dar vieną spintą.

Taipgi tartasi apie reikalą turėti tampsnesius ryšius su kitomis lietuvių kolonijomis ir nutarta pasitaikius progai ir sąlygoms leidžiant pasistengti jas aplankyti.

Duoklės

Pastaruosiu laiku beveik pilnai duokles pasimokėjo ir priėdū prisiuntė vieną naują narį Windsor kuopa.

Duoklių mokėjime gražiai lenktyniuojasi Toronto ir Montrealo kuopų nariai. Atrodo, kad montrealiečiai duoklių mokėjime gali pralenkti torontiečius.

St. Krisčius, Winnipeg, prisiuntė truputį duoklių. Jis rašo, kad pas juos gautas vienas naujas narys. Labai džiugu, kad šiais metais jau trys kuopos gavo po vieną naują narį. Galima tikėtis gerų metų.

Aukos

Įvairiems Draugijos reikalams aukų gauta šėkančiai:

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:
A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3537 PARK AVE. - MONTREAL - Tel. VI. 5-7623
Valandos: Nuo 3 iki 8 val. vakaro

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILES ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JUS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service
1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

St. Grigas, Port Arthur, Ont., atnaujino prenumeratą

Montrealiečiai per L. Kisielių aukojo: J. Sinkevičius \$2.85; J. Čeponis \$1.00; Ev. Vilkis 85 c.; A. Liokaitis 45 c.; du po mažiau.

Torontiečiai per T. Rimdžių: Z. Jakavičienė, J. Račys, T. Kamicaitienė ir P. Gutauskas po \$1.00; St. Zostautas, J. Žiulys ir A. Lopata po 85 c.

A. Maldeikienė, Springfield, Ont., 85 c.

Alekas Bernotas, Windsor, Ont., kartu su duoklėmis nuo windsoriečių prisiuntė \$3.60 aukų.

Visiems už aukas ir taipgi ir duokles, didelis proletariškas ačiū.

P. Gutauskas
KLLD C. K. sekr.
P. O. Sta. C, Box 1007,
Toronto 3, Ont.

Lietuvon ir paaukojo LB paramai \$2.50.

S. Tyla, Toronto, paaukojo LB paramai \$5.00.

A. Jekenta, Lethbridge, Alta., atnaujino prenumeratą Lietuvon ir paaukojo 50 c.

A. Samuolis, Chicago, Ill., prisiuntė keliolika atnaujintų prenumeratų ir \$4.50 surinktų aukų. Aukojo: A. Samalon \$1.50; J. Pateckas ir A. Valukas po \$1.00 ir du po 50 c.

P. Miscikas, St. Catharines, Ont., užrašė naują prenumeratą Lietuvon.

M. Alenskienė, Montreal, atnaujino prenumeratą Lietuvon ir paaukojo 50 c.

M. Vidrukas, Winnipeg, Man., prisiuntė J. Matiuko atnaujintą prenumeratą Lietuvon ir nuo jo \$1.00 aukų.

V. Vitkus, Toronto, pridavė \$2.00 už jo gaunamą LB raštinėje spaudą.

L. Bekešienė, Rochester, N. Y., gražiai patalkininkavo LB ir prisiuntė \$5.00 savitrašėlo paramai.

Brazilijos lietuviai užrašė

dvi naujas prenumeratas i Lietuvą ir atsinaujindami prenumeratas paaukojo LB paramai: Juozas Miliauskas 300 cruizery; J. Šatas, P. Pipiras, J. Mickus, P. Andriūška, J. Šapola, W. Swolkinas ir M. Mazariukas po 50 cruizery. (Cruizeras maždaug lygus kanadiškam 1 centui.)

A. Grinkus, Vancouver, B. C., ir R. Auchus, Patterson, N. J., atnaujino po prenumeratą Lietuvon.

Patys atsinaujindami prenumeratas, paaukojo:

Dom. Rye, Dearborn, Mich., \$5.50;

J. Kavaliauskas, Beaver-mouth, B. C., \$3.00;

T. Pleta, Phoenix, Arizona, \$3.50;

F. Gaižauskas, Toronto, \$2.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

NASSER IR TITO

SMERKIA LENKTYNES

KAIRAS. — Jungtinės Amerikos Respublikos prezidentas Nasser ir Jugoslavijos prezidentas Tito bendrame pareiškimе smerkia ginklavimosi lenktynes.

vimosi lenktynes.

Jie ragina, kad ginčai būtų sprendžiami per pasitarimus. Ypatingai jie kreipia atydą į Berlyno ir Alžirijos klausimus, kurie sudaro pavojų taikai.

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit. Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIJOJ GYVENANCIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiųsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau. LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti nedaugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekanciu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglių kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

Siuntiniai! iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS
PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST

Telephone: LI-51724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak., išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą.

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario

Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos, išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

A. Ciunačėnka

Vertė V. Dautartas ir J. Semėnas

Žmogus iš Mėnulio

Atvykimas

(Tąsa)

Tačiau, kad ir kaip ten bebūtų, Ulsonas visgi neiškėsdavo nepaniurnėjęs.

— Pas mus švedijoje nė vienas protingas žmogus tam nesiryžtų, — kalbėjo jis ir dabar, beidamas, atsiskęs per petį į Bojų. — Na, aš suprantu — pakeliauti. Na, aš suprantu — pasidairyti. Na, aš suprantu — pamedžioti. . . Bet šitaip, visiems metams pas laukinius! Pas žmogėdras! Ir dar savo noru! . . . Labai keistas žmogus! Tu girdi, Bojau, tai labai keistas žmogus.

Bojus prastai suprato Ulsoną, bet jis lingavo galva, ir Ulsonui atrodė, kad Bojus jam visiškai pritaria.

— Jeigu ne tas mano namukas Malme, aš jokiu būdu nebūčiau su juo važiaavęs, — tęsė Ulsonas, — bet aš už šiuos pinigus būtinai noriu pasistatyti sau namuką. Žinai ką, Bojau, aš nusipirkčiau baltas užuolaidas, gėlių su vazonėliais ir varinius indus virtuvei. Bojau, aš labai mėgstu varinius indus. O prie namo turėsiu daržą. Pas mus Malme visi turi daržus. Aš jame pasisodinsiu kopūstų — štai tokios bus kopūstų galvos! Ropių — štai šitokių ropių! Ridikėlių — štai tokių ridikėlių! Tai bus tikros daržovės, ne tokios šlykštynės, kaip kad šitie bananai ar kokoso riešutai! O rytais aš gersiu kavą su pyragaičiais ir rūkysiu pypkutę. Supranti, Bojau, — pypkutę! Štai taip: papt, papt, papt! . . .

Ir Ulsonas dėjosį lyg leistų dūmų kamuolius iš savo įsivaizduojamos pypkutės.

— Keistas žmogus! Tai labai keistas žmogus! — tęsė Ulsonas. — Tu žinai, aš labai daug esu apie jį girdėjęs laive. Pasirodo, jis jau ne pirmą kartą taip daro. Prieš keletą metų jis keliavo po tą . . . kaip čia ją . . . Arabiją. . . Na, vienu žodžiu, Raudonosios jūros pakrante. Kažkokius ten jūros gyvūnus tyrinėjo, rinko kiakutus, moliuskus. Ir vienui vienas! Supranti, vienui vienas! O tie arabai tai irgi ne iš maloniųjų. Pamatys europietį — čikšt ir baigta! Neįsileisdavo nieko pas save. Ir ką tu manai mūsų šeiminkas sugalvojo? Įsivaizduok sau: nusiskuto galvą, veidą ir rankas nusidažė rudais dažais, ant pečių užsimetė burusą — tai toks arabų drabužis — ir šitaip apsitaisęs vienas dieną ir naktį po visą pakrantę gaminiojosi tuos

savo vorus! Laivo žmonės man pasakojo, kad nelengva jam buvo, labai nelengva. Ir drugys jį krėtė, ir saulė svilino, ir su žmogžudžiais tekdavo susidurti; ir skorbutu ten sirgo, ir plėšrūs žvėrys jį užpuldavo, matote, jam nieko! Nedingo ūpas. Pradžioje pas arabus, dabar pas papuasus. Gal jam kas už tai kokią dovaną pažadėjo? Gal ordiną? Visko nė nesuprasi. Tikrai keistas žmogus! Labai keistas!

Ulsonas vėl stabtelėjo, norėdamas atsikvėpti, bet Bojus jo lyg visai neklaušė.

Pakėlęs galvą, jis kažko neramiai sukluso. Iš už krūmų pasigirdo duslūs balsai.

— Tai ponas, — tarė Bojus, atsiskęs į Ulsoną. — Čia tikrai pono balsas. Gal ponui yra blogai?

Ir Bojus ryžtingai nuskuobėjo į priekį.

Nauji Pažįstami

Maklajus ir Tujus stovėjo aikštelėje tarp lūšnų ir mušė viens kitam per delnus.

— Tujus! — šaukė Maklajus.

— Maklajus! — šaukė Tujus.

Jie abu sypsojosi. Ulsonas ir Bojus, išbėgę iš krūmų, stebėdamiesi žiūrėjo į juos.

— Viskas gerai! — tarė Maklajus. — Štai mes jau ir susidraugavome, Ulsonai, ar jūs neturite tabako? Aš norėčiau šį tą padovanoti Tujui. . .

Ulsonas tylėdamas išsitraukė iš kišenės pokelį tabako ir padavė jį Tujui.

Tujus pavartė jį rankose ir, nežinodamas, ką daryti su šia dovana, užsikio pokelį sau už apyrankės.

Paskui, nusigręžęs tankumyno pusėn, jis kažką šūktelejo gomurine savo kalba.

Šakos trupučiuką sujudėjo. Šen bei ten, tarp praskleistų lapų, pasirodė garbanotos galvos ir tamsiai rudos rankos. Tujus ženklais kvietė žmones prieiti arčiau, bet papuasai stovėjo nejudėdami.

— Eikite arčiau, eikit, nesivaržykit, jauskitės kaip namie, — ragino juos padrąsėjęs Ulsonas, merkdamas akį Maklajui, bet į priekį nežengdamas nė vieno žingsnio.

Papuasai glaudėsi vienas prie kito ir tylėjo. Maklajus paėmė vieną jų už rankos ir išvedė į aikštelės vidurį. Paskui išvedė kitą. Paskui trečią. Jų buvo koks aštuonetas, ir kiekvieną reikė-

jo atvesti už rankos ir susodinti ratuku pačiame viduryje aikštelės. Tai padaryti buvo netaip jau lengva. Maklajus nusišluostė išprakaitavusi akaktą ir, pasodinęs paskutinį, pats atsisėdo tarp jų ant akmens.

— Na, Ulsonai, — tarė jis. — Ką mes turime su savimi? Duokit čia!

Iš permestų per petį krepšių Ulsonas ir Bojus pradėjo traukti visokiausius menkius.

Čia būta ir karolių, ir vinių, ir kabliukų meškerėms, ir ryškaus audinio skiaučių. Papuasai su smalsumu žiūrėjo neregėtas dovanas ir noriai, nors atsargiai, ėmė jas iš Maklajaus rankų.

— Va, tu tik pasižiūrėk į juos! — šnebdėjo Ulsonas Bojui į ausį. — Na, ar būtas dalykas, kad krikščionis ir padorus žmogus bičiuliautųsi su tokiais subjektais? Pasižiūrėk, kokie jų papuošalai. Tebūsiu aš prakeiktas, jeigu jie ne iš šuns dantų! O ką jie savo nosimis daro! Na, tik žvilgtelėk, kokių jie šakalių nosis prisismaigstę. Kai kurie, dievaži, ne plonesni už mano pieštuką. O šitas vietoj šakalių kaulų įsikisęs. O tas — kiakuta! Tik pažiūrėk, kokie jų plaukai! Juk jie nudažyti raudonu moliu! O plaukai prikaišioti gėlių, plunksnų, medinių šukų, žuvis kaulų. Kad dabitos, tai dabitos! Išivaizduoju, kiek mokėtų kiekvienas švedijoje, kad tik galėtų juos pamatyti Kad taip pasidūpius ir parsivežus kokią porėlę! Bet argi mūsų šeiminkas su tuo sutiks! Jis ir šnekasi su jais, kaip su tikrais broliais. Per petį tapšnoja, juokauja, už rankos ima. . . Ir dar baltasis žmogus! Garsus mokslininkas!

Ulsonas net pečiais patraukė iš pasipiktinimo.

Karoliai, viny ir kaspinal buvo išdalinti. Papuasai džiaugsmingai šūkavo, plojo delnais, mėgino dantimis vinių ir su malonumu kaišiojo plonas žoleles į karolių skylutes. Persimetę keliais žodžiais su Tujumi, dvejetas jaunuolių nuėjo prie lūšnų. Iš ten jie išnešė kelis kokoso riešutus, kelis bananų pundelius ir netgi du paršelių, tvirtų tvirčiausiai surištus lianomis.

Maklajus nustebežs žiūrėjo į produktų krūvas, suvertas prie jo kojų. Tujus įsirėmęs į šonus juokėsi. Ulsonas bakstelėjo koją į paršiuoką ir pritariamai krankstelėjo.

— Ką gi, paršeliai nieko sau. Ne blogesni kaip Malme. Aš manau, reikėtų paimti.

Maklajus pasisuko į Tujų ir ryžtingai papurtė galvą.

— Nereikia! Man nieko nereikia! — sakė jis. — Visą ką pasiimkite sau. Girdi, Tu-

jau, pasiimk visa tai sau!

Tačiau Tujus irgi pradėjo purtyti galvą. Jis įsukmiais ištiesė ranką į paršelius, o paskui į Maklajų. "Tavo", — reišė šis jo judesys.

Maklajus, nežinodamas ką daryti, patraukė pečiais:

— Na, ką gi padarysi! Vadinasi, toks jų paprotys. Imk paršelius, Bojau.

Tačiau jaunieji papuasai patys pasilenkė prie savo dovanų. Jie iškėlė jas aukštai viršum galvų, laukdami, ką įsakys Maklajus.

Maklajus dar kartą apsižvalgė aplinkui. Siaurutis mėnuo, sakytum įspainiojęs į karpytus palmių lapus, jau švitėjo blyškiai žalsvame danguje. Vakarą prisiartinė nepastebimai ir greitai. Tamsėni pasidarė medžiai. Tankesni — krūmai. Tik tolima kalno viršūnė dar buvo nutvieksta rausvos ir švelnios šviesos. Dar stipriau kvepėjo žiedai, nukarę nuo gumbuotų, susiraičiusių šakų, panašių į milžiniškas gyvates.

— Jau laikas į "Karžygi", — tarė Maklajus ir, atsiskęs į papuasus, staiga visai rimtai jiems žemai nusilenkė.

Papuasai lyg jį būtų supratę. Jaunuoliai dar aukščiau iškėlė savo nešulius ir ėmė žingsniuoti į priekį, rodydami Maklajui kelią. Likusieji ėjo iš paskos, šnabždėdamiesi ir šnekučiuodami vienas su kitu. Kažkas užtraukė dainą. Trūkčiojami garsai skambėjo liūdnei ir vienodai. Kelias prie jūros leidosi pakopomis, ir signalinės "Karžygio" ugnys buvo matomos jau iš tolo.

Valtis buvo savo vietoje. Tyliai šniokšdamas bangos daužė užpakalinę jos dalį. Maklajus įsoko pirmasis ir parodė Tujui vietą šalia sauvės. Tujus neryžtingai papurtė galvą. Tylėjo ir kiti papuasai, tačiau, kai valtis ėmė tolti nuo kranto, du lengvučiai laiveliai, plaukdamie iš paskos, lydėjo ją iki pat "Karžygio".

Namukas ant Pastolių

Vietą savo namukui Miklucha Maklajus išsirinko pačioje jūros pakrantėje. Tenai tekėjo upelis, augo didelis medžialis, aukštai jų kamienais rangėsi vijokliai. Vieta buvo nuošali ir graži.

Dar nuo "karžygio" tiltelio Maklajus spėjo gerai išžiūrėti visą šią kalnuotą, žalią pakrantę.

Per visą tą laiką, kol "Karžygis" stovėjo įlankoje, Nikolajus Nikolajevičius nepadėdamas žiūronų ilgai stebėjo garbanotus, miškais apaugusius kalnus, karolų rifus, šen bei ten geltonuojančias seklumas — pirogų prieplaukas.

Jam patiko šviesūs slėniai, kertantieji tamsius miškų masyvus, kaip krikštolas mė-

lynas dangus, mūšos putos, besiplakančios ir rausvus ir violetinius akmenis.

Iš čia, nuo korveto tiltelio, jis parinko ir vietą savo namukui.

Dviejų didžiulių medžių pavėsyje laivo dailidės sukėlė aukštus pastolius.

Pusiau medinė, pusiau brezentinė, lengvutė lūšnelė buvo baigta per kelias dienas. Stogą apdengė dembliais, kuriuos puikiai nupynė Bojus iš kokoso palmių lapų. Prie vienos sienos stovėjo nedažytas stalas. Dvi didelės medinės dėžės, greta sustatytos, atstojo lovą.

Ulsonas dūsaudamas ir aikčiodamas sukinėjosi prie iškraunamos iš korveto mantos.

Daiktų buvo nedaug. Svarbiausią vietą čia užėmė instrumentai, knygos, ginklai.

Apsirūpinti produktais, gerais drabužiais, patogiais krėslais ir minkšta patalyne Maklajus nenorėjo, o ir pinigų tam neturėjo. Kiek tik jis turėjo savo, kiek jam buvo pavykę išsiryti iš Geografinės draugijos, — tą viską išleido kelionei, instrumentams, Ulsono ir Bojaus atlyginimui.

Kur ten begalvos! apie skanias konservas, kakao skardines, dėžes su gurgždanciais sausainiais ir šokolado plytelėmis ar apie drabužių bei patogios avalynės atsargas!

Taip, Maklajus ne perdaugiausiai tuo rūpinosi.

Jam svarbiausia buvo: stalias mikroskopai, medžioklinis šautuvas, tinklas žuvims gaudyti. O netoliese, čia pat, gyveno nežinomi ir paslaptingi žmonės — papuasai. Maklajus, kantriai klausydamasis Ulsono niurzgėjimo, atsidėjęs kalė lentynas knygomis ir būsimoms savo kolekcijoms.

Lūšnelė jau buvo beveik baikta. Išdirsinę papuasai kasdien atėidavo pasižiūrėti baltųjų žmonių darbo. Juos stebino viskas: ir blizgantieji saulėje kirviai, ir švilpaujantis oblius, ir dėžė su viniomis. Jie kalbėjosi tarpusavy, juokėsi, plojo delnais per kelius ir retkarčiais, nutvėrę iškritusį kabliuką ar sraigtelį, ilgai kraipydami galvas žiūrinedavo tą neregėtą daiktą.

Pradėti pokalbį su baltaisiais jie nedrįsdavo. Vien tik Tujus, pirmasis Maklajaus bičiulis, drąsiai prieidavo prie pat namo, paimdavo Maklajui už rankos ir netgi dažnokai sėdinėdavo ant jau baigto prieangio laiptelių. Vieną sykį jis sustabdė Maklajų prilaikydamas jį už rankovės. Jo veidas buvo neramus, antakiai suraukti. Tuoj matėsi, kad jis nori kažką labai svarbaus pasakyti.

— Kas tau, Tujau? — paklausė Maklajus.

Tujus parodė korvetą ir

po to plačiai mostelėjo ranka. Maklajus suprato.

— Išplauks, — patvirtino jis. — Laivas išplauks, o aš pasiliksiu čia. Šitame name.

Tujus atsiduso, liūdnam su-
raukė veidą ir labai skubiai
prašneko nesuprantama sa-
vo kalba.

Žodžiai buvo nesupranta-
mi, tačiau Tujus taip vaiz-
džiai mosikavo rankomis,
taip šokinėjo, taip stipriai
užmerkdamo akis, taip vik-
riai mėtė įsivaizduojamą ietį
ir taip piktai kajojo delnu
namuko poliui, kad Makla-
jus bematant suprato viską,
kas jam buvo norima pasa-
kyti.

Laivas išplauks, sakė Tu-
jus, Maklajus pasiliks vienas.
Iš gretimų kaimų ateis
pikti žmonės. Jie sūgriaus
lūšna, jie nudurs Maklajų
letimi. Maklajus — geras
žmogus. Tujus nenori, kad
Maklajus mirytų. Tegul jis
sėda į savo didžiulę valtį ir
plaukia sau toli. Čia jam bus
blogai.

Maklajus pažvelgė į jūrą.
Korvetas rengėsi išplaukti.
Dar kelios valandos — ir
paskutinė laivo dūmų srove-
lė dings štai už ano iškyšu-
lio. Maklajus pasiliks vienas.

Ar tik ne per sunkų užda-
vinį jis pasiėmė? Ar nebus
kartais teisus Tujus, jį per-
spėdamas? Ar įgyvendins jis
savo sumanymą? Ar pavyks
jam įrodyti, kad papuasa-
i tokie pat žmonės, kaip ir eu-
ropiečiai, kad visos pasaulio
tautos lygiavertės ir nėra
tarp jų aukštesnių ar žemes-
nių rasių? O gal geriau, kol
dar ne vėlu, sėsti su daiktais
į valtį ir grįžti į "Karžygi"?
Tačiau Maklajus papurtė
galvą ir Tujui nusišypsojo.

— Nieko, drauguži! — pa-
sakė jis jam. — Nieks ma-
nės nenudurs ir nieks manęs
nesuvalgys. Viskas bus ge-
rai. Labai gerai. O kad per-
spėjai — dėkui.

Ir suradęs dėžėje pačią di-
džiausią ir blizgančią vinį
Maklajus atidavė ją Tujui.

Strėlė Medžio Kamieno

Maklajus šypsojosi, tačiau
Tujaus pranašavimas vis tik
sukėlė jam nerimą.

Jis pasiėmė aštrų peilį ir
priėjo prie artimiausio me-
džio. Medis buvo didžiulis.
Aukštas, lygus kamienas ki-
lo tiesiai į viršų. Ant tvir-
tų šakų šlamėjo lapai. Ka-
žin kokia smalsi paukštytė
skambiai krykštelė pačioje
viršūnėje.

Maklajus, įsmeigęs peilį į
storą medžio žievę, ją per-
rėžė — tamsiame kamieno
subaltavo ilga strėlė, smai-
galiu žemyn. Maklajus atsi-
traukė ir pasižiūrėjo į ją iš
tolo. Ji buvo ryški, gerai į-
žiūrima. Čia, po šiuo medžiu,
Maklajus paslėps savo die-
noraščius ir užrašus, jeigu
jam tikrai grės pavojus. Kad
ir kas beatsitiktų, visų svar-
biausia — darbas, jis neturi
dingti be pėdsakų.

Laiškai jau buvo parašyti.
Surinkti visi daiktai. Makla-
jus paskutinį kartą stovėjo
"Karžygio" denyje.

— Dėkui, — kalbėjo jis,
spausdamas ranką kapitonui
Nazimovui. — Aš jums la-
bai labai dėkingas, kad man
padėjote. Tik nepamirškite
mano užrašų. Jeigu mane su-
valgys...

— Ir suvalgys! — patvir-
tino kapitonas.

— ... arba šiaip nužudys,
— šaltakraujiškai tęsė Mak-
lajus, — aš vis tiek prieš tai
dar suspėsiu paslėpti savo
užrašus. Perduokite juos Ge-
ografinėi draugijai. Perduo-
kite juos mano tėvynei, ka-
pitone!

— Bet jūs dar pagalvoki-
te! — beveik rėkte suriko
kapitonas, pagriebęs Makla-
jų už sagos. — Juk dar ne
vėlu. Spiaukite jūs į tuos lau-
kinius ir į visą jų kilmę. Ar-
gi jums ne vis tiek, kokioms
jie ten rasės? Jeigu jau lau-
kiniai, tai ir laukiniai, be to
aišku!

Maklajus suraukė anta-
kius ir pamažu išlaisvino sa-
vo sagą.

— Mano mokytojas Černy-

ševskis, — prašneko jis, pa-
brėždamas kiekvieną žodį, —
rašė, kad tarp baltosios ir
spalvotosios rasės žmonių iš-
esmės nėra jokio skirtumo.
Jis rašė, kad visos žmonių
rasės turi vieną bendrą ka-
mieną, kaip kad vieno me-
džio šakos, kaip upeliai, iš-
plaukiantieji iš vieno ežero.
Jis visada kartodavo, kad
žmonės, kurie tvirtina kitką,
dirba blogą ir negarbingą
darbą. Jie įtikinėja, kad bal-
taodžiai turėtų būti ponais,
o spalvotieji — vergais. Bal-
tiesiems jie atiduoda visą pa-
saulį, o spalvotuosius palieka
skurdui ir mirčiai. Įrodyti,
kad visi žmonės lygūs, —
pasidarė mano gyvenimo
tikslas. Bet mums reikia
faktų. Mes turime tyrinėti.
Mes turime studijuoti. Mes
turime surinkti tūkstantį į-
rodymų, kad galėtume su-
triuškinti savo priešus. Ir
aš juos surinksiu čia, šiame
krante, tarp šitų papuasų.
Aš mokysiuosi jų kalbos, tyr-
inėsiu jų papročius, rinksiu
jų pasakas, studijuosiu jų
kūno, plaukų, odos sandarą.
Aš įrodysiu, kad jie sugebė-
tų padaryti visa tai, ką su-
geba ir baltasis, kad nėra
aukštųjų ir žemųjų, nėra
vergų ir valdovų.

Tiek daug Maklajus retai
tekalbėdavo. Jeigu norėjai,
kad jis pasakytų tokią ilgą
kalbą, turėjai arba smarkiai
jį įpykinti, arba paliesti
skaudamą jo vietą. Kapito-
nas iš tiesų įskaudino Makla-
jų. Ir dėl ko protingi žmo-
nės kartais nesupranta tokių
paprastų dalykų? Argi Mak-
lajaus uždavinys — tai ne di-
džiulis uždavinys? Argi rei-
kalingi tam įrodinėjimai ir
aiškinimai?

— Na, gerai, gerai! — ra-
mino kapitonas įpykusį Mak-
lajų. — Važiukite pas savo
papasus ir nusiraminkite.
Geras dalykas — nesiginčy-
siu. Tikslai dėl visa ko būki-
te atsargesnis. Čia jau, bran-
gusis, prašau, padarykite
man pačiam paslaugą. Pasa-
kos — pasakomis, o žmogie-
ną jūsų papuasa vis dėlto
valgo. Pasistenkite kaip nors
nepatekti jiems pietums.
Menkas malonumas!

— Nieko! — įtikinamai
atsakė jis. — Kas gi valgo
savo draugus? O aš pas juos
atvažiuoju kaip draugas.
Nesupras? Vadinas, aš būsiu
kaltas. Tik vis dėlto nepa-
mirškite užrašų. Aukščiaus-
ias medis, o jo kamieno —
strėlė. Ten ir kaskite. Labų
dienų Rusijai...

Paskutinis Saliutas

— Nuleiskite vėliavą, —
paliopė Maklajus Ulsonui. —
"Karžygy" jau pakėlė inka-
rą.

Ulsonas priėjo prie medžio,
bet sustojo, nepajėgdamas
pakelti rankos. Jo keliai dre-
bėjo, akyse sublizgo ašaros.

— Jūs, rodos, bijote? —
paklausė jį Maklajus. — Ka-
gi — dar ne vėlu. "Karžy-
gys" dar čia. Jeigu norite,
galite plaukti. Mes pasiliksi-
me dviese su Bojum. Tik pa-
siskubinkite. Beturite vos
kelias minutes.

Ulsonas žengė du tris
žingsnius ir sustojo. Ryžtin-
gas Maklajaus balsas jį nu-
ramino. Pakėlęs galvą, jis
pažvelgė į Nikolajų Nikola-
jevičių.

Maklajus stovėjo prie me-
džio, kurio viršūnėje plečė-
savo vėliava. Jo veidas buvo
ramus, judesiai ramūs. Ran-
kos vikriai truktelėjo virvū-
tę, ir vėliava lėtai ėmė leis-
tis, saliuotodama išplaukian-
čiam laivui: "Viso labo, Kar-
žygy! Viso labo!"

Baltų dūmų kaspinas nu-
sidriekė viršum okeano. Kor-
vetas darėsi mažesnis ir ma-
žesnis.

Atrodė, kad jis tirpsta
žydroje jūros migloje.
(Bus daugiau)

**Palaukite Tuos Biznierių,
Kurie Skelbiai
LIAUDIŲ BALSŲ**

Mr. Joseph Pankowski

Hiram Walker & Sons Limited, Toronto, Ont.
Produktų Pardavėjas
Prieš vestuves ar kokius kitus parengimus
kreipkitės pas mane su pilnu pasitikėjimu.
Aš pasirūpinsiu visu kuo ir suteiksiu informacijų,
kokių jums reiks.
Telefonas: EM. 4-2131

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED
A. E. RAPER, Managing Director
931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-0681

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietu-
viškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui,
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 46917

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO
Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuviams ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — HU. 3-1232
Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Akių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antrad., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

BEAVER

SHELL SERVICE STATION

Ir Užkandžių Baras

Hway 11, R. R. 3, Orillia N., Ont.
Prašome sustoti dėl geso ir užkandžių
Savininkai S. S. Zostautai
Telefonas: FA. 4-6831

Pranešimai

Winnipeg, Man.

Lietuviškos filmos

Sekmadienį, kovo 22 d., 2 val. po piet, Lietuvių klubo, 240 Manitoba Ave., bus rodomos dvi lietuviškos filmos: "Dainos šventė Vilniuje" ir "Ignoto Sugrįžimas" Pirmą filmą spalvuota ir nepaprastai graži. Joje matysite ir girdėsite tūkstančių Lietuvos dainininkų ir šokių pasirodymus. Antroji filmą visuomeninio turinio. Filmų rodymas truks apie dvi valandas.

Prašome nesivėluoti.

MIRĖ J. MACIOKAS

TORONTO. — Draugas A. Morkis pranešė, kad mirė J. Mačiokas, gyvenęs Fenwick, Ont. Paliko žmoną, sūnų ir dvi dukteris.

Jis buvo jau apie 75 metų amžiaus. Buvo pažangus žmogus. Jis buvo vienas iš dalyvių 1905 metų revoliucijoj. Buvo Liaudies Balso skaitytojas.

N. CHRUSČIOVAS...

(Atkelta nuo 6 pusl.)
kartą patvirtinti, kad mes norime susitarti dėl branduolinių bandymų nutraukimo kiek galint greičiau. Sutartį šiuo klausimu, pagrįstą protingomis sąlygomis, užtikrinančią reikalingą sprogdinimų kontrolę, mes esame pasirengę pasirašyti bet kuriuo metu.

Toronto Lietuvių Moterų Klubas

Rengiamas Tarptautinės Moterų Dienos

Minėjimas

Sekmadienį, Kovo 8 d., 3 val. p. p.

Lietuvių Saijė — 160 Claremont St.

Bus koncertinė programa, kurią sudarys duetas, šokikės, deklamacijos ir t. t.

Taipgi bus rodomi

LIETUVISKI FILMAI

Atsilankiusieji bus pavaišinti kava ir skaniais užkandžiais.

Maloniai prašome visas ir visus atsilankyti

Moterų Klubas Valdyba

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Neteko brolio

Draugas Petras Mockaitis gavo žinią nuo brolienės, kad jo brolis Jungtinėse Valstijose mirė. Buvo apie 70 metų amžiaus.

Geral pavykęs lietuviškų filmų rodymas

Praėjusio penktadienio vakare šv. Jono parapijos salėje buvo parodyti 4 lietuviški filmai: Tarybų Lietuvos meininkų atsilankymas Lenkijoje, apie žvejojimą Atlante,

Lietuvių Dekada Maskvoje ir 1955 metais Vilniuje įvykusi dainų šventė.

Rodymas labai gerai pavyko. Vaizdai buvo aiškūs, ryškūs ir gražūs. Garsas taipgi puikus. Matomai rodytojas turėjo gerus aparatus.

Publikos buvo pilna salė, gal apie 250 žmonių.

Tie, kurie myli lietuvišką meną, turėjo kuo pasigrožėti.

Tenka manyti, kad jeigu rodymas būtų pakartotas, tai žmonių vėl salė prisipildytų.

Moterų parengimas

Atėinančią sekmadienį lietuvių salėje, 160 Claremont St., 3 val. dieną įvyks Toronto Lietuvių Moterų ruošiamas Tarptautinės moterų dienos minėjimas. Bus koncertinės programos ir rodomi lietuviški filmai. Taipgi bus patiekta kava su užkandžiais.

Toronto lietuvės moterys yra gražiai įsitraukusios į lietuvišką kultūrinę veikimą, o štai, kaip matome, su tarp-

tautinės moterų dienos minėjimu, jos taipgi neatsilieka ir nuo bendro moterų veikimo.

Jų ruošiamas minėjimas bus pulkus ir verta visiems pasistengti jame dalyvauti. Reporteris

Nuo gruodžio 1, praėjusių metų, iki sausio 22 dienos, šių metų, iš Vakarų Vokietijos perbėgo į Rytų Vokietiją virš 10,000 vokiečių.

80 procentų sudaro jaunimas ir industrijos darbininkai.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

Maloniai prašome visas ir visus atsilankyti Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Lietuvių Apšildymo Firma

Rose Heating -- Tinsmith Co.

844 Broadview Ave. HO. 6-1623
Krautuvė: 723 Gerrard E.

Didelis pasirinkimas krosnių: gazo - alyvos - anglių - stokerių. Conversion burners.

Vandens tankai - gazo ir elektros. Namų Vėsintuvai Vartotų radiatorių, vonių ir šildytuvų, kurenamų gazais, alyva ar profan gazu, tinkamų dėl gyvenamų namų ar vasarnamių.

Savininkai ZALECKIAI

LIETUVIS PLUMBERIS

J. LISAUSKAS

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

Savininkai A. A. Gužauskai

Šį Penktadienį, Kovo 6 d.
ir kitą penktadienį

Lietuvių Naujojoj (žemutinėj) Salėje
160 CLAREMONT ST.

yra ruošiamas

Pasimatymo Vakaras

Visi kviečiami atsilankyti. Tai bus laisvo susitikimo vakaras. Kas norės ar sugebės pasakys juoką, kas ves pokalbį ar diskusijas, o kas norės galės palašyti pinaklį ar romę. Na, o jei atsiras norinčių pasiūkti, tai plokštelių muzika tiesa ateis į talką.

Pasivašininimui įvairūs gėrimai.

Rengėjai

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, išsirta akių nervus, nuo kurių pa-eina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko aki-niu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924